

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN YÖNETİCİ VE
BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ FORMATÖR ÖĞRETMENLERİNİN
MEVCUT BTÖ UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
SONER DOĞAN

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE

ANKARA-2010

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN YÖNETİCİ VE
BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ FORMATÖR ÖĞRETMENLERİNİN
MEVCUT BTÖ UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
(KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
SONER DOĞAN

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE

ANKARA-2010

Soner DOĞAN'ın “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Mevcut BTÖ Uygulamasına İlişkin Görüşleri(Karabük İli Örneği)” başlıklı tezi ../../....tarihinde, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan :

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE

Üye :

Üye :

Üye :

Üye :

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın planlanmasında ve gerçekleşmesinde katkıları olan kişilere teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmam süresince eleştiri ve önerilerinden yararlandığım değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE'ye, çalışmamın tüm aşamalarında yardımlarını esirgemeyen Karabük İli Bilgisayar Koordinatörü Alim ARSLAN'a ve anketlerin dağıtımını konusunda katkılarından dolayı İl Milli Eğitim Müdürlüğü Bilgisayar ve Ağ Sistemleri Yöneticisi Arif ÜNAL'a, anket maddeleri konusundaki katkıları için Karabük Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı'ndaki tüm öğretim üyelerine sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmalarım sırasında gösterdikleri anlayış ve destekten dolayı anneme, babama, eşime ve kızım Ece Naz'a şükranlarımı sunarım.

Soner DOĞAN

Şubat, 2010

ÖZET

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN YÖNETİCİ VE BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ FORMATÖR ÖĞRETMENLERİNİN MEVCUT BTÖ UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ)

DOĞAN, Soner

Yüksek Lisans, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE

Şubat, 2010

Bu araştırmanın amacı; ilköğretim okullarında görev yapan Yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin mevcut BTÖ uygulamasına yönelik görüşlerini belirlemektir.

Araştırma tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini, Karabük il ve ilçelerine bağlı 70 ilköğretim okulunda görev yapan 140 yönetici ve 38 Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olarak, 41 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketimizin güvenirlik katsayısı 0.967 olarak belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler SPSS(Statistical Packages for the Social Sciences) programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemlerinden aritmetik ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (s), yüzde (%), frekans (f) işlemleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda;

- BT Sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine kesinlikle ihtiyaç olduğu,
- Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerekliliği,
- BTÖ olabilmek için mutlaka bilişim teknolojileri öğretmenliğinden mezun olmanın gerekli olmadığı ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

OPINIONS OF MANAGERS AND INFORMATION TECHNOLOGY FORMATIVE TEACHERS WORKING IN PRIMARY SCHOOLS TOWARDS PRESENT APPLICATION OF BTÖ

DOĞAN, Soner

Master, Institute of Educational Science

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE

February, 2010

The purpose of this research is to determine the opinions of 140 managers and 38 information technology formative teachers working in the primary schools.

The universe of research is formed by 140 managers and 38 information technology formative teachers working 70 primary schools connected to center and other districts of Karabük city.

By means of collecting datum, a questionnaire forming about 41 items was applied. Our questionnaire's reliability factor was determined as 0.967. The datum obtained from the research was analysed with the help of SPSS(Statistical Packages for the Social Sciences). Arithmetic means ($\bar{x}$), standard deviations (s), percentages (%), and frequencies (f) were calculated to analyze the data. At the end of research;

- It appeared that BT Teachers are essential to use BT classes in a best way.
- It appeared that it is essential to be given BTÖ norm permanent staff to school directorships.
- It appeared that it isn't essential to graduate from institution of information technology teachers necessarily.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TABLO ŞEKİL VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	viii

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

1.1. Problem	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar.....	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar.....	5

BÖLÜM 2

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Eğitimde Bilgisayar Kullanımı	8
2.2. Bilgi Teknolojisi Sınıfı	13
2.3. Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenliği	17
2.4. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği.....	20
2.5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Aldıkları Eğitimler	24
2.6. Projeler ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni İlişkisi	27
2.7. Yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni İlişkisi	28
2.8. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği'nin Geleceği	30
2.9. İlgili Araştırmalar	32
2.9.1 Bilgi Teknolojisi Sınıflarıyla İlgili Araştırmalar	33
2.9.2 Bilgisayar Formatör Öğretmenleriyle İlgili Araştırmalar	39

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	42
3.2. Evren ve Örneklem	42
3.3. Verilerin Toplanması	42
3.4. Verilerin Analizi	43

BÖLÜM 4

4. BULGULAR VE YORUM	44
4.1. Katılımcılara İlişkin Genel Bilgiler	44
4.2. “Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ)’nin anlamına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular	46
4.3. “Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve BT Öğretmenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular	49
4.4. “Bilişim Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin aldıkları ve verdikleri eğitime ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular	51
4.5. “Uygulamada karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular	54
4.6. “Yönetici ve öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği uygulaması ve eğitim projeleri konusunda geleceğe dönük beklentileri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular	56

BÖLÜM 5

5. SONUÇ VE ÖNERİLER	62
5.1. Sonuç	62
5.2. Öneriler	64
KAYNAKÇA	65
EKLER	70
Ek 1. Anket	70

Tablo, Şekil ve Grafikler Listesi

Tablo 1. Bilgisayarların eğitimde kullanım amaçları	10
Tablo 2. Okul Tiplerine Göre Olması Gereken BTS Sayısı	16
Tablo 3. Yıllar Göre Karabük Geneline Açılan BTS Sayısı.....	16
Tablo 4. Yıllara Göre Kursa Alınan Formatör Sayıları	23
Tablo 5. Yıllara Göre Toplamda ve Sadece İlköğretim Okullarında Görevlendirilen BTÖ Sayıları	24
Tablo 6. MEB-EĞİTEK-Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı.....	25
Tablo 7. Türkiye Geneline Sadece EBFO'lere Yönelik Hazırlanan Kurslar.....	26
Tablo 8. Karabük Geneline Sadece BTÖ'lere Yönelik Hazırlanan Kurslar.....	26
Tablo 9. Öğretmenlerin branşları.....	44
Tablo 10. Okul Öğretmenlerin Katıldıkları Bilgisayar Kurslarının Toplam Süresi	45
Tablo 11. Bilişim Teknolojisi Sınıfı Olan İlköğretim Okullarının Sayısı	46
Tablo 12. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ) Kavramının Neyi İfade Ettiği.....	47
Tablo 13. Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve BT Öğretmenlerine İlişkin Görüşler	49
Tablo 14. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Aldıkları ve Verdikleri Eğitime İlişkin Görüşler.....	52
Tablo 15. Uygulamada Karşılaşılan Temel Sorunlar.....	54
Tablo 16. BTÖ Uygulaması ve Eğitim Projeleri Konusunda Beklentiler	57
Şekil 1. Bilgi Teknolojileri Okuryazarlığı Becerileri	7
Şekil 2. İl ve İlçe Merkezindeki Bilgisayar Formatörlük Sistemi	21

Kısaltmalar Listesi

- BDÖ:** Bilgisayar Destekli Öğretim
BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim
MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
BT: Bilgi Teknolojisi
BTS: Bilgi Teknoloji Sınıfı
EBFÖ: Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmeni
BTÖ: Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni
MLO: Müfredat Laboratuvar Okulu
TEP: Temel Eğitim Programı
EĞİTEK: Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
MEM: Milli Eğitim Müdürlüğü
APK: Araştırma Planlama Kurulu
PKMB: Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Haberleşme ve İletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile büyük bir köy haline gelen dünyamızda, son dönemlerde yaşıntımızı etkileyen ve yaşam biçimimizi yeniden düzenlemeye zorlayan etkenlerden en önemlisinin bilgisayar ve bilgisayara dayalı olarak geliştirilen yeni teknolojiler olduğu açıktır. Modern yaşamın gereği olarak kullanmak durumunda kaldığımız bilgisayar, yaşıntımızın bir çok evresinde işlerimizi yapmamıza yardım ederken, bilgisayara dayalı olarak geliştirilen ağlar ve internet bilgilere, verilere kolay erişmemizi sağlamlasının yanında dünyayı global toplum olmaya zorlamaktadır.

Varlığımızı sürdürmek ve ilerlemiş toplumlar içerisinde yerimizi almak yanında, çocuklarımıza güzel ve özgür yarınlar bırakmak istiyorsak; eğitime önem vererek yeni teknolojileri kullanan nesiller yetiştirmek, gençlerimizin, çocuklarımızın yeni teknolojiler ile en kısa zamanda tanışmalarını sağlamak zorundayız.

Becker, eğitimde bilgisayarlaşma için dört temel rasyonalite tanımlamaktadır. Birincisi, kültürel perspektif açısından bakarak yarının bilgisayar okur-yazar toplumlarına katılabilmek için temel ihtiyaç olarak gösterilmesidir. İkincisi, gelecekte yüksek eğitim ve sonraki kariyerde başarı sağlayabilmek için ön gerekliliktir. Üçüncüsü, bilgisayar uygulamalarının bütünleştirilerek eğitimde verimliliği sağlamadır. Dördüncü rasyonalite ise, programlama veya gerçek bilgisayar programları kullanmanın akli yetenekleri geliştirdiği inancı yönündeki düşüncedir (Cavalier and Reeves, 1993, ss.7-11).

Bilgisayarların öğretimde kullanılmasının en zor fakat en çok ümit vaat edeni olarak kabul edilen Bilgisayar Destekli Öğretim kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemi olup öğretim

sürecinde bilgisayarın seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öge olarak kullanılmasıdır, Bilgisayar Destekli Öğretim’de bilgisayar, öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı öğretim sürecini ve öğrenme motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir. Bu yöntemin öğrenme öğretme süreçlerindeki başarısı çeşitli değişkenlere bağlı olmakla birlikte, yöntemin başarısında öğretim hedef ve davranışlarına uygun ders yazılımlarının sağlanması oldukça önemlidir. Bilgisayar Destekli Öğretim yönteminde, bilgisayar teknolojisi öğretim sürecine değil de, geleneksel öğretim yöntemlerine bir seçenek olarak girmekte, nitelik ve nicelik açılarından eğitimde verimi yükseltmede önemli bir rol oynamaktadır (Uşun,2000).

Günümüzde MEB-Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı (PKMB) tarafından yürütülen projelerinden biri olan, çocukları geleceğe hazırlamak ve teknoloji ile buluşturmak amacıyla başlatılan, 100 milyon Avro’luk mali büyüklüğe sahip olan Eğitim Çerçevesi Projesi I. ve II. Fazı kapsamında 3800 Bilgi teknoloji sınıfının kurulması hedeflenmiştir (PKMB, 2009).

Günümüzün çağdaş teknolojilerini oluşturan yeni bilgi teknolojilerinin, her ne kadar eğitim sürecindeki önemi ve işlevi büyükse de "...eğitime anlam ve ruh veren, onu işlevsel, etkili ve verimli kılan temel unsur öğretmendir" (Alkan ve Hacıoğlu, 1995). Çünkü, yapılan çeşitli değerlendirmeler, teknolojinin sunmuş olduğu olanakların eğitim sürecinde etkili ve işlevsel olarak işe koşulmasının yetişmiş insan gücüne bağlı olduğu sonucunu ortaya koymaktadır (Hızal, 1993). Burada öğretmen, bilgi teknolojilerini yönetecek ve öğrenciyle bilgi teknolojileri arasındaki bağlantıyı gerçekleştirecek önemli bir işleve sahiptir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin her alanda yaygın kullanımına paralel olarak, bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretimini ve eğitim amaçlı kullanımını gerçekleştirmek için yetişmiş insan gücü kaynağına şiddetle ihtiyaç vardır. Türkiye’de bu insan gücü gereksinimini karşılamaya yönelik ilk olarak, hizmetiçi eğitim etkinlikleri ile bilgisayar formatör öğretmenlerinin yetiştirilmesi yoluna gidilmiş, daha sonra bilgisayar öğretmenliği bölümleri açılmaya başlanmıştır (Kabakçı ve Odabaşı, 2007).

Okullardaki bilgi teknolojisi sınıflarının daha etkin, verimli, bilinçli ve yoğun kullanılması, eğitim etkinliklerinde bilgisayar destekli öğretimin verimli ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak, bilgisayar destekli eğitimi okullarda yaygınlaştırmak, bu konularda öğretmen ve öğrencilere rehberlik yapmak gibi amaçlarla Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri (BTÖ) görevlendirilir.

BTÖ'ler bilgisayar alanında belli bir yeterliliğe sahip, bu alanda çalışmaya gönüllü olan öğretmenler arasından seçilir. Bu öğretmenler önce 180 saatlik formatör hazırlık kursuna katılır. Kurs bitiminde yapılan sınavda başarılı olanlar BTÖ olarak görevlendirilmeye hazır hale gelirler. Görevlendirmeler 6 aylık süreler için yapılır. Görevlendirmesi yapılan öğretmenler okullardaki BT sınıflarından sorumludur. Kendilerine yönetmelikle belirlenmiş görev ve sorumlulukları dışında nöbet dahil başka bir görev verilemez.

Ancak mevcut BTÖ uygulamasındaki bazı eksik ve yanlışlıklar gönüllü olarak formatörlüğü seçmiş olan öğretmenlerimizin çalışma isteğini ve şevkini kırmaktadır. Bu yüzden artık okullarda görevlendirilen -öğrenci, öğretmen ve yöneticiler için bilişim ve teknoloji alanında büyük bir kaynak niteliği taşıyan- BTÖ'ler maalesef tekrar görevlendirilmek istemiyor.

Mevcut BTÖ uygulamasındaki eksik ve yanlışlıkları açığa çıkarmak, formatör öğretmenlerimizin sesi olmak, küsüp bir daha formatörlük yapmak istmeyen öğretmenlerimizi tekrar kazanmak, yapılması gerekenler hakkında ilgililere önerilerde bulunmak için bu araştırma gerekli ve önemli görülmüştür.

1.1 Problem

Karabük İl ve İlçe Merkezlerindeki İlköğretim Okulları'nda görev yapan yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin mevcut BTÖ uygulamasına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; Karabük İl ve İlçe Merkezlerindeki İlköğretim Okulları'nda görev yapan yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin mevcut BTÖ uygulamasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği (BTÖ)'nin anlamına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Bilişim Teknolojileri Sınıflarına ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin aldıkları ve verdikleri eğitimlere ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Uygulamada karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?
5. Yönetici ve öğretmenlerin Okul Bilgisayar Formatör Öğretmenliği uygulaması ve eğitim projeleri konusunda geleceğe dönük beklentileri nelerdir?

1.3 Araştırmanın Önemi

Dünya tarihi incelendiğinde tüm önemli değişimlerin, teknolojiye gelişimi takiben yaşandığı görülmektedir. Üretici zekânın meyvesi olan bilim ve teknolojiye gelişmeler geriye insanı besleyen değişimler olarak dönmektedir. Bu süreç özellikle 20. yüzyılın son yarısında bilgi dolaşımını hızlandırırken, 21. yüzyılda güç dengelerini değiştirmiştir. Güç dengeleri eğitim öğretime zaman ve kaynak ayıran, üretici insan gücünü bilim ve teknolojiye yönlendiren toplumlar yönünde değişmiştir. Bu toplumlar gelecekteki değişim ve gelişmelere önderlik edecektir (EĞİTEK, 2009).

Uzun yıllardan beri, eğitimde teknolojinin kullanılması amacıyla MEB ülke genelinde yatırımlar yapmaktadır. Bu yatırımların amacına uygun kullanımı ancak teknolojiyi kullanabilen nitelikli personelle mümkün olacaktır. Bu amaçla yıllar boyu öğretmenlerin teknoloji kullanma becerilerini geliştirmek amacıyla hizmet içi eğitimler ve formatörlük eğitimleri düzenlenmiştir.

Bilgi teknolojisi sınıflarının işleyişinden sorumlu olan bilgisayar formatör öğretmenlerinin mevcut BTÖ uygulamasıyla ilgili görüşlerinin alınması, uygulamanın geleceğe dönük daha etkili ve faydalı yürütülebilmesi amacıyla, araştırmanın sonuçlarına dayanarak önerilerin geliştirilmesi önemli ve gerekli görülmektedir.

1.4 Varsayımlar

Öğretmenler anket sorularına doğru ve samimi olarak cevap vermişlerdir.

1.5 Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2008-2009 eğitim öğretim yılı Karabük İl ve İlçe Merkez'lerine bağlı 70 (köy, belde, merkez) ilköğretim okulunda görev yapan 140 yönetici ve 38 Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Yönetici: Okul Müdürü ve Okul Müdür Yardımcısı

(MEB, 2008);

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni: Bilgisayar Formatör Öğretmenlik ya da Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlik belgesine sahip olan herhangi bir alandaki sınıf/branş öğretmenini,

Okul Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni: O okulda görevli Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri arasından seçilerek görevlendirilen Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenini,

Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni: Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlik ya da Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlik belgesine sahip olan herhangi bir alandaki sınıf/branş öğretmenini,

İlçe Bilişim Teknolojileri Koordinatör Öğretmeni: O ilçede görevli Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri arasından seçilen öğretmeni,

İl Bilişim Teknolojileri Koordinatör Öğretmeni: O ilde Eğitici Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmenleri arasından seçilen öğretmeni,

Bilişim Teknolojisi Sınıfı: En az 15+1 bilgisayardan oluşan; projeksiyon, yazıcı, tarayıcı vb çevre birimlerine sahip, işletim sistemi, office ve güvenlik programları yüklenmiş, elektrik ve ağ sistemi kurulu, derslerin bilgisayar destekli ve etkileşimli yapılmasına imkân sağlandığı derslik olarak açıklanmıştır.

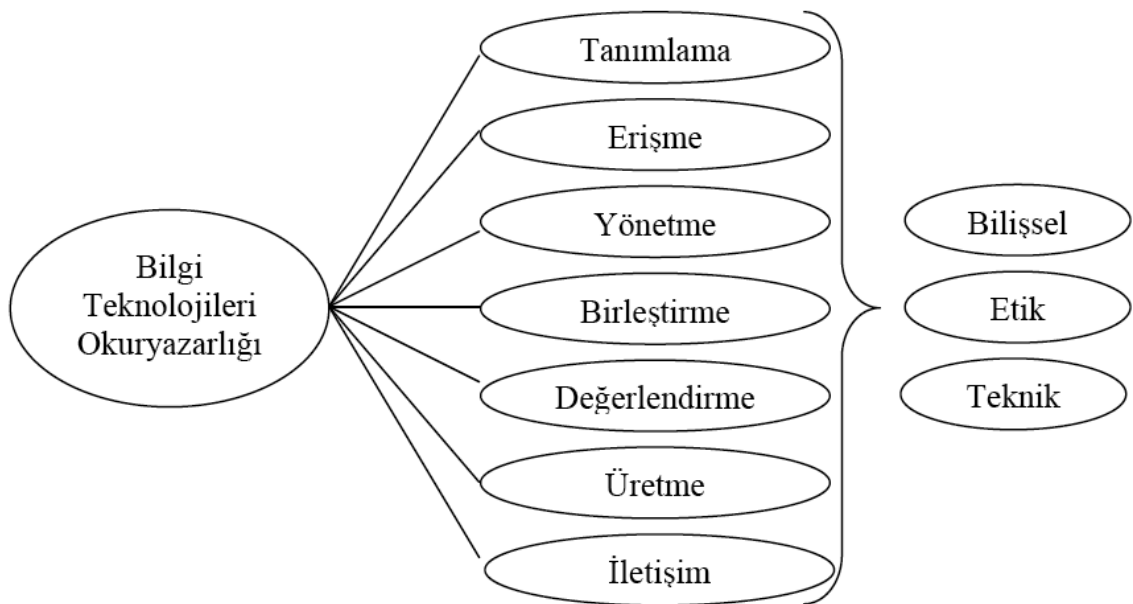
BÖLÜM 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Alkan'a (2005) göre teknoloji; makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesi ile oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplin olarak tanımlanabilir.

Chachra, (1992) insanlık tarihinde çok az sayıda teknolojik buluşun insan yeteneklerini milyon kat arttırdığını belirtmiştir. Bunlardan birisi ise bilgi teknolojisidir (BT). Bilginin toplanmasında, işlenmesinde, depolanmasında, ağlar aracılığıyla bir yerden bir yere iletilmesinde ve kullanıcıların hizmetine sunulmasında yararlanılan iletişim ve bilgisayar teknolojilerini de kapsayan bütün teknolojiler “bilgi teknolojisi” olarak adlandırılabilir (Akt:Tonta,1999).

Şekil 1. Bilgi Teknolojileri Okuryazarlığı Becerileri (ETS, 2002)

Bilgi teknolojileri okuryazarlığı becerileri; ETS (2002) tarafından, aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

- Tanımlama (Define): BT araçlarını kullanarak bilgi ihtiyacını uygun bir şekilde ifade etme ve bilgi aramayı kolaylaştırma becerisidir.
- Erişme (Access): Elektronik kaynaklardan bilgiyi bulma becerisidir. Uygun elektronik bilgi kaynaklarını tayin etme ve bilgiye bu kaynaklardan erişme becerilerini de içermektedir.
- Yönetme (Manage): Elektronik bilgiyi daha sonra bulabilmek amacıyla var olan organizasyon veya sınıflandırma şemalarına göre düzenleme becerisidir.
- Birleştirme (Integrate): Elektronik bilgiyi ifade etme ve açıklama becerisidir. Farklı elektronik kaynaklardaki bilgiyi özetlemek, sentezlemek, karşılaştırmak için BT araçlarının kullanılması becerisini de içermektedir.
- Değerlendirme (Evaluate): Belirli bir amaç için bulunan elektronik bilginin kullanılabilirliği, yeterliliği ve kalitesi ile ilgili yargıya varma becerisidir.
- Üretme (Create): Bilgi teknolojileri ortamlarında, bilgiyi uyarlayarak, uygulayarak, tasarlayarak üretme becerisidir.
- İletişim (Communicate): Bilgi teknolojileri ortamlarında, bilginin uygun şekilde kendi bağlamında kullanılması için bilginin iletilmesi becerisidir.

Bilim ve bilgi teknolojisi arasındaki ilişki, bilim ve diğer teknolojiler arasındaki ilişki ile kıyaslandığında şu iki fark ortaya çıkmaktadır. 1) Bilimle bilgi teknolojisi arasında doğrudan bir ilişki vardır; başka bir ifadeyle, bilgi teknolojileri bilimsel araştırma sürecinin bütün safhalarında (veri derlenmesi, veri yönetim ve analizi, elde edilen bilgilerin yayılması) doğrudan kullanılmaktadır. 2) Bilgi teknolojileri, gündelik hayatın bütün alanlarına girmeye başlamış ve istisnasız bütün bilim dallarında kullanılmaktadır (Acun, 1998).

2.1. Eğitimde Bilgisayar Kullanımı

Günlük yaşantımızın her alanına giren bilgisayarlar, eğitimde de etkili bir biçimde kullanılmaktadır. Eğitim kurumlarının toplumun gereksinim duyduğu niteliklere sahip bireyler yetiştirmek işlevi göz önüne alındığında, bilgisayarların eğitimde kullanılmasının gerekliliği ve önemi anlaşılabacaktır (Bütün, 2005).

Bilgisayarlar, ilk üretilmelerinden bu yana toplumların yaşamlarının vazgeçilmez araçlarından biri olmuşlardır. Eğitim alanına da giren bilgisayarlar, eğitim ve öğretim sürecinde, okulların eğitim programlarında değişikliklere neden olmuş, bilgi akışına yeni boyutlar getirmiş ve kalıplaşmış bilgi aktarımına dayanan eğitim sistemlerinde köklü değişikliklere yol açmıştır (Uşun, 2000, s.45).

Geçmiş yıllara oranla daha fazla bilgi üretilmesi ve bilgiye olan ihtiyaç, teknolojinin bu denli hayatımızda yer alması, eğitimde kullanılması; yaşam boyu öğrenme, bilgi okuryazarlığı, bilgi teknolojileri okuryazarlığı, bilgisayar okuryazarlığı, e-okuryazarlık, ağ okuryazarlığı, eğitim teknolojileri gibi kavramların günümüzde kullanılmasına sebep olmuştur.

Eğitim teknolojisinin literatürde, farklı şekillerde tanımlandığı görülmektedir. “Eğitim teknolojisi; insan olgusunun tüm yönlerini içeren problemleri sistematik olarak analiz eden, bunları geliştirmek üzere ilgili tüm unsurları (insan gücünü, bilgileri, yöntemleri, teknikleri, araç-gereçleri, düzenlemeleri vb.) işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren, uygulayan, değerlendiren ve yöneten karmaşık bir süreçtir (Yalın, 2001).

Öğretmenin, seçtiği strateji, yöntem-teknik, değerlendirme ve teknoloji hakkındaki bilgi ve deneyimleri, sınıfta hangi teknolojileri kullanacağını belirlemektedir. Bundan dolayı öğretmenlerin uygun teknolojiyi seçmeleri ve kullanmaları için gerek pedagojik, gerekse öğretim teknolojileri alanlarında yeterli bilgiye sahip olmalıdırlar (Çoklar ve diğ., 2007).

Blesa ve Cohen tarafından yapılan bir araştırmada, bilgisayar kullanımı konusunda kendini yetersiz gören öğretmenlerin, yeni teknolojiyi kullanmada isteksiz oldukları vurgulanmıştır. Aynı araştırmada donanım kullanımında bazı öğrencilerin kendilerinden daha becerikli olmasının öğretmenlerde “güvensizlik” yarattığı belirtilmiştir (Akt: Şentuna, 2003).

Bilgi teknolojilerinin eğitim-öğretim ortamına entegrasyonu eğitimdeki değişim ve yenilenmeyi etkilemektedir. Bilgisayarın bilgi inşa etme ve problem çözmede, öğrenme sürecinde öğrenciye eşlik eden yeni bir araç olarak rol üstlendiği söylenebilir (Mills, 2001; Papert, 1980 Akt: Javeri, 2003).

Eğitimde bilgisayar kullanmanın sağladığı yararları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (Akkoyunlu, 2006, s.110):

- Bilgisayar öğrenmeyi canlı tutar, öğretimi zenginleştirir, öğrencilerin dikkat düzeylerini artırır.
- Bilgisayar kalıcı öğrenmelerin oluşmasına olanak sağlar.
- Bilgisayarlar benzetişim yoluyla öğrencilere yaşayamayacakları konular hakkında deneyimler sunar.
- Bilgisayarlar eğitim öğretim etkinliklerini (öğretim, yönetim, rehberlik, ölçme değerlendirme) desteklemek için kullanılabilirler.
- Bilgisayarlar ilgi çekici yazılımlarla öğrencileri öğrenmeye karşı güdüler.
- Bilgisayarlar bireysel öğretimi ve grup öğretimini desteklemek için kullanılabilirler.
- Bilgisayarlar öğrencilere yer ve zamandan bağımsız çalışma ortamı sağlayabilir.
- Öğrenme hız ve biçimleri farklı öğrenciler, bilgisayarlar ile bireysel çalışmalar yapabilir ve eksik kaldığı bilgileri tamamlayabilirler.
- Bilgisayarlar okul öncesinden yüksek öğretime kadar her düzeydeki eğitim öğretim etkinliklerinde rahatlıkla kullanılabilir.

Tablo 1. Bilgisayarların Eğitimde Kullanım Amaçları (Akkoyunlu, 2000)

Bilgisayarların Eğitimde Kullanımı	
Amaç	Araç
• Bilgisayar Farkındalığı • Bilgisayar Okuryazarlığı	<i>Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE)</i>
	• Bilgisayar Destekli Öğretim
	Tekrar ve alıştırma
	Birebir Öğretim
	Benzetim
	Problem çözme
	<i>Bilgisayarla Düzenlenmiş Öğretim</i>
	• Bilgisayarların Okul Yönetiminde Kullanımı
	<i>Bilgisayardan Öğrenme</i>
	• Öğrenci Projeleri

Tablo 1.1’den de görülebileceği gibi, bilgisayarlar eğitim ortamında amaç ve araç olarak kullanılmaktadır. Bilgisayarların eğitimde bir amaç olarak kullanımı “bilgisayar eğitimi” olarak da isimlendirilir (Akkoyunlu, 2000).

Dünya bilgi toplumu ve ulusal bilgi toplumunun oluşturulması çalışmalarında, Türk gençliğinin sayısal çağa hazırlanması için Milli Eğitim Bakanlığı'na yapılması gerekli işlemler verilmektedir. Bunlar;

- Bütün okullarda öğretmenler ve öğrencilerin internet'e ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimini sağlamak,
- Öğretmenler, öğrenciler ve ebeveynler için internet üzerinden destek hizmetleri, eğitimle ilgili kaynaklar ve e-öğrenim platformları (Örneğin özürlü çocuklar için erişim, sayısal ortama aktarılmış kültürel mirasa erişim, çok dilli çoklu ortam eğitim materyalleri, Avrupa "açık kaynak" yazılım girişimi, olumlu deneyimlerin derlenmesi) sağlamak,
- Bütün öğretmenleri yetiştirmek, özellikle de öğretmenlerin müfredatlarını uyarlamak ve öğretmenleri yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yeni teknolojileri kullanmaya teşvik etmek,
- Bilgi teknolojilerine dayalı yeni eğitim yöntemlerini dahil ederek, okul müfredatlarını yenilemek,
- Öğrencilere okuldaki ayrıldıklarında sayısal okuryazar olma şansını sağlamak (Keskinç, 2003).

Bilgisayar okuryazarlığı, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar konusundaki deneyimleri arttıkça, bilgisayar okuryazarlığı da artmaktadır. Buna göre, bilgisayar okuryazarı olan bir öğrencinin yapacaklarını şöyle sıralanmıştır:

- Bilgisayar sistemlerinin ne olduğunu anlama.
- Bilgisayar sözlüğündeki sözcükleri kullanma.
- İşlerinde bilgisayarı kullanma.
- Bir programın ne olduğunu ve nasıl çalıştığının bilincinde olma.
- Bilgisayarın ticaret, sanayi ve öteki alanlardaki uygulamalarının farkında olma.
- Bilgi teknolojilerinin ve sosyal doğurgularının farkında olma (Akkoyunlu, 1996).

Bilgi teknolojileri eğitime kolaylıkla entegre edilebilir. Eğitimde kullanılan bilgi teknolojileri sayısı oldukça fazladır ve bunlar dikkatlice ve yerinde kullanılırsa eğitimin etkililiğini artıracaktır. Bu nedenle, düşünülmesi gereken ise bu kaynakların nasıl etkili olarak kullanılacağıdır. Hazırlanacak ortamın, bu ortamda kullanılacak materyalin

dikkatlice planlanması gereklidir. Bu durum eğitimin fiziksel ortamına, programlarına ve öğretmen eğitimine yeni boyutlar getirecek, değişiklikleri zorunlu kılacaktır.

Türkiye’de eğitim sisteminde bilgisayarın kullanılması çalışmalarının temelini, eğitimin her kademesinde eğitim teknolojilerinin işe koşulmasını öngören Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında (1979-1983), Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1985-1989) ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun her derecede ve türdeki eğitim programlarını yöntem, araç ve gereçlerin bilimsel ve teknolojik esaslara, yeniliklere, gereksinimlere göre geliştirileceği belirtilen 13. maddesinin oluşturduğu söylenebilir (Odabaşı, 1998, s.137).

Milli Eğitim Bakanlığının 2006 yılında yayınladığı Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri kılavuzunda yer alan ana ve alt yeterlilikler incelendiğinde öğretmenlerden beklenen bilgi teknolojileri ile ilgili performans göstergeleri aşağıdaki şekildedir:

A5.Kişisel Gelişimi Sağlama

A5.12.Teknoloji okur-yazarıdır (teknoloji ile ilgili kavram ve uygulamaların bilgi ve becerisine sahiptir).

A5.13.Bilgi teknolojilerindeki gelişmeleri izler.

A.5.15. Bilimsel araştırma yapmaya isteklidir.

A6. Meslekî Gelişmeleri İzleme ve Katkı Sağlama

A6.2.Meslekî gelişimini desteklemek ve verimliliğini artırmak için bilgi teknolojilerinden yararlanır.

A6.3.Meslekî bilgi, beceri ve yeterliklerini geliştirmek amacıyla, hizmet içi eğitim, toplantı ve seminerlere katılır.

A6.9. Bilgi teknolojilerinden (on-line dergi, paket yazılımlar, e-posta, v.b) bilgiyi paylaşma amacıyla yararlanır.

B2.İlgi ve İhtiyaçları Dikkate Alma

B2.3.Bilgi teknolojilerini de kullanarak, farklı deneyimlere, özelliklere ve yeteneklere sahip öğrencilere uygun öğrenme ortamları hazırlar.

C1. Dersi Plânlama

C1.9.Ders plânında bilgi teknolojilerinin nasıl kullanılacağına yer verir.

C2. Materyal Hazırlama

C2.3. Materyal hazırlamada bilgisayar ve diğer teknolojik araçlardan yararlanır.

C2.9.Teknolojik ortamlardaki (veri tabanları, çevrimiçi kaynaklar vb.) öğretme-öğrenme ile ilgili kaynaklara ulaşır, bunları doğruluk ve uygunlukları açısından değerlendirir.

C3. Öğrenme Ortamlarını Düzenleme

C3.8.Teknoloji kaynaklarının etkili kullanımına model olur ve bunları öğretir.

C5.Bireysel Farklılıkları Dikkate Alarak Öğretimi Çeşitlendirme

C5.8.Öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını dikkate alarak öğrenci merkezli stratejileri destekleyen teknolojiler kullanır.

D3. Verileri Analiz Ederek Yorumlama, Öğrencinin Gelişimi ve Öğrenmesi Hakkında Geri Bildirim Sağlama

D3.2.Bilgi teknolojilerini kullanarak verileri analiz eder.

D3.8.Bilgi teknolojilerini de kullanarak değerlendirme sonuçlarını veliler, okul yönetimi ve diğer eğitimcilerle paylaşır (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri, 2006).

MEB tarafından Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada BT ile ilgili performans göstergeleri incelendiğinde, öğretmenlerin BT ile ilgili gelişmeleri izlemeleri, mesleki ve kişisel gelişimleri için BT'den yararlanmaları, BT'den yararlanarak farklı öğrenme ortamları ve materyaller tasarlamaları, veri analizi ve yorumlamasında BT kullanmaları kısacası BT okuryazarı olmaları beklenmektedir. Bunun için öncelikle, öğretmenlerin mevcut BT okuryazarlık düzeyleri tespit edilmeli ve sonuçlar doğrultusunda gerekli eğitimler verilmelidir (Varış, 2008).

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimler almasını gerekli kılan gerekçelerden biri de öğretim yöntemleri ve teknoloji alanındaki yeni gelişmelerin (örneğin bilgisayarın) sınıfa transfer edilmesidir. Bunun için öğretmenlere bu transferi başarı ile yapabilecekleri bilgi ve becerilerin kazandırılması gerekmektedir (Küçükahmet, 1998).

2.2. Bilgi Teknolojisi Sınıfı

Bilişim Teknolojisi Sınıfı; en az 15+1 bilgisayardan oluşan; projeksiyon, yazıcı, tarayıcı vb çevre birimlerine sahip, işletim sistemi, office ve güvenlik programları

yüklenmiş, elektrik ve ağ sistemi kurulu, derslerin bilgisayar destekli ve etkileşimli yapılmasına imkân sağlandığı dersliği olarak açıklanmıştır (MEB, 2008).

Eğitimde bilgisayarlardan araç ve amaç olarak yararlanmak, bilgi teknolojisi araçlarının eğitim etkinlikleriyle bütünleşmesini sağlamak, bilgisayarın etkili bir şekilde öğretilmesi, öğretme-öğrenme sürecinde bilgisayarlardan etkili bir şekilde yararlanılabilmesinde eğitim kurumlarındaki bilgi teknolojisi sınıfları önemli bir yere sahiptir (Dirisağlık, 2007).

Karagöz (2004), “İlköğretim Okulu Müdürleri ve Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Kullanılmasına Yönelik Görüşleri” konulu bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda yöneticilerin okullardaki bilgi teknolojisi sınıflarında bulunan öğretim teknolojilerinden haberdar oldukları, öğretmenlerin ise bilgi teknolojisi sınıflarındaki donanımsal öğretim teknolojilerinden haberdar olduğu buna karşın yazılım ve saydamlardan haberdar olmadıkları ifade edilmiştir. Okullarda internet bulunduğu ancak öğretmenlerin idari ve mali olumsuzluklardan dolayı bundan faydalanamadıkları söylenmiştir. Öğretmenlerin derslerinde video, tepegöz, sayfam ve bilgisayarlardan yararlanmalarına, ofis yazılımları, eğitim yazılımları, eğitsel içerikli oyunlar ve internetten hiç yararlanmadıkları açıklanmıştır. Yönetici ve öğretmenler bilgi teknolojileri sınıflarının öğrencilerin konuyu algılamalarını kolaylaştırma, kalıcılığını artırma, öğrenme ortamını zenginleştirme ve motivasyonlarını artırmak amacı ile kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bilgi teknolojisi sınıflarını kullanmayan öğretmenlerin kullanmama nedenleri daha çok öğretmenlerin nitel yetersizliği, donanım sayısının ve ders saatlerinin yetersizliği olarak açıklanmıştır. Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenler bilgi teknolojisi sınıflarında bulunan öğretim teknolojisi materyallerini kullanma bilgi ve beceri düzeylerini yetersiz görmektedirler.

1986-1987 öğretim yılında, ortaöğretim düzeyinde bilgisayar eğitiminden daha çok, bilgisayar laboratuvarlarında bilgisayar destekli eğitime geçilmesi için kararlar alınmış ve bu konuda çalışmalar başlatılmıştır (Kılıçer, 1999).

1990’da Milli Eğitim Bakanlığı ile Dünya Bankası arasında imzalanan projelerden birisi de "Millî Eğitimi Geliştirme Projesi"dir. Proje kapsamında çeşitli alt projeler yürütülmüştür. Bu alt projelerden birisi "53 Bilgisayar Deneme Okulu (BDO)

Projesi", diğeri de "182 Bilgisayar Laboratuar Okulu (BLO) Projesi"dir. Bu projelerlerin genel amacı, teknolojiyi sınıfta etkin olarak kullanarak teknoloji ile öğrencileri birleştirmektir (MEB, 2002).

1998 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Temel Eğitim Projesi” uygulamaya konulmuştur. Temel eğitim programının hedefleri arasında, tüm ilköğretim okullarına bilgisayar laboratuarlarının kurulması ve 18.000 bilgisayar formatörünün eğitimi planlanmıştır (PKMB, 2007).

Günümüzde MEB’nin devam eden projelerinden biri olan, çocukları geleceğe hazırlamak ve teknoloji ile buluşturmak amacıyla başlatılan, 100 milyon Avro’luk mali büyüklüğe sahip olan Eğitim Çerçevesi Projesi I. ve II. Fazı kapsamında 3800 Bilgi teknoloji sınıfının kurulması hedeflenmiştir (PKMB, 2009).

Bilgi teknolojisi sınıfları, Türkiye’nin kendine hedef olarak koyduğu Avrupa Birliği üyesi olma çalışmaları açısından da önemlidir. 2000 yılında Avrupa Birliği, Lizbon Stratejisi ile kendine hedef olarak 2010 yılında dünyanın dinamizmi ve rekabet gücü en yüksek bilgi toplumu olma hedefini koymuştur. Türkiye de aday bir ülke olarak bu süreçten etkilenmektedir. Dolayısıyla Türkiye’nin eğitimde teknoloji kullanımı çalışmalarına bu açıdan da önem vermesi gerektiği söylenebilir (Şener, 2004; Bayrakçı, 2005).

Bilgi teknolojisi sınıflarının kullanılmasında uyulacak esaslar 1993 yılında, “Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgisayar laboratuarlarının düzenlenmesi ve işletilmesi ile bilgisayar ve bilgisayar koordinatör öğretmenlerinin görevleri hakkında” 2378 sayılı yönerge belirlenmiştir. Bu yönergeye göre, eğitimde bilgisayar kullanımına paralel olarak bilgi teknolojisi sınıflarının genel olarak bilgisayar eğitimi amacıyla, bilgisayar destekli eğitim amacıyla ve ders dışı zamanlardaki etkinliklerde kullanıldığı belirtilmektedir (MEB, 1993).

Okullar öğrenci sayılarına göre tiplere ayrılmıştır. Buna göre belirlenen okul tipleri ve olması gereken BTS sayısı Tablo 2’de gösterilmiştir (PKMB, 2007).

Tablo 2. Okul Tiplerine Göre Olması Gereken BTS Sayısı

Okul Tipi	Öğrenci Sayısı	Bilgisayar Sayısı	BTS Sayısı
A	400'den az	10+1	1
B	401-800 arası	15+1	1
C	801-1200 arası	20+1	1
D	1201-1600 arası	15+1	2
E	1601-2000 arası	20+1	2
F	2001-2500 arası	15+1	3
G	2501'den fazla	20+1	3

Aşağıdaki tabloda ise Karabük genelinde hangi yıllarda kaç okulda BTS açıldığı gösterilmektedir?

Tablo 3. Yıllar Göre Karabük Genelinde Açılan BTS Sayısı

YIL	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	TOPLAM
AÇILAN BTS SAYISI	19	3	1	1	2	1	52	5	13	1	98

Tablo 3'te toplam 9 yıl içinde 97 BTS açıldığı ortaya konmuştur. Bunlardan 69 tanesi ilköğretim okullarında açılmıştır. Karabük genelinde 70'i ilköğretim ve 36'sı lise olmak üzere toplam 106 okul olduğu düşünüldüğünde, genelde 0.92 oranı ile, ilköğretim bazında ise 0.98 oranı ile okulların tamamına yakınında BTS sınıfı olduğu görülmektedir.

Unutmadan şu ana kadar Karabük genelinde okullarımızdaki BTS sınıflarının kurulmasında katkısı olan aşağıdaki kuruluşlara teşekkür ediyoruz.

1. Kaptan Demir Çelik
2. General Elektrik
3. Avea
4. Ulaştırma Bakanlığı
5. Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası
6. Karabük Valiliği

2.3. Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenliği

Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim-öğretim sürecinde etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olmak, bilgisayar okur-yazarı olmayan öğretmenlere bilgisayar okur-yazarlık kursu vermek ve bilgisayar bilgisi olanların bilgilerini geliştirmek ve genel olarak bilişim teknolojilerinin eğitim-öğretim sürecinde daha etkin bir şekilde kullanılması konusunda öncülük etmek üzere Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne yedi yıldır illerde öğretmenler sınavlarla seçilmekte, verilen kurs ve seminerlerle yetiştirilen bu öğretmenlere “Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen Belgesi” verilmektedir. Sonra da bu öğretmenlerin 6 aylık bir süre için “Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen” olarak görevlendirmesi yapılmaktadır. Görevlendirmeler her 6 ayda bir yenilenmektedir.

Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni; Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlik ya da Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlik belgesine sahip olan herhangi bir alandaki sınıf/branş öğretmenidir (MEB, 2008).

Bakanlığımıza bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarımıza bağlı okullarımızdaki Bilgi Teknolojisi Sınıflarının düzenli ve verimli bir şekilde işletilmesi ile bilgisayar öğretmenleri, bilgisayar formatör öğretmenleri, bilgisayar koordinatör öğretmenleri ve eğitici bilgisayar formatör öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve görevleri hakkındaki yönerge 15 Mart 1993 tarih ve 2378 sayılı makam onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Görevlendirme:

a- Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin görevlendirilmeleri, ihtiyaç duyulan illerde daha önce Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş kurslara katılmış öğretmenler arasından Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Makam tarafından yapılır.

b- Görevlendirilmesi yapılan Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerine 15.04.1999 tarih ve 99/12775 sayılı Bakanlar Kurulu kararının 18. maddesine göre ek ders ücreti ödemesi yapılır.

Çalışma Esasları:

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri Eğitim Hizmetleri Merkez Müdürlüklerine bağlı olarak görev yaparlar.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin çalışma saatlerinde sorumlu olduğu birimin çalışma saatleri esastır. Yıllık izinleri ve tatilleri çalıştığı birimin çalışma esasları ile aynıdır.

İllerde Bilgisayar Formatör Öğretmen ihtiyacının olup olmadığını belirler. Okul ismi ve öğretmen sayısı belirtilerek Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne bilgi verir. Genel Müdürlüğün onayı ile kurs düzenlenmesinde yetkilidirler. Düzenlenecek hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde hizmetiçi eğitim mevzuatı esas alınır.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri öğretim yılı başında uygulamaya konulacak şekilde ihtiyaç analizi yapar bunlardan çıkan sonuçlara göre yıllık hizmetiçi eğitim planlarını yapar ve uygulamaya koyar. Hazırlanan hizmetiçi eğitim planı merkez müdürünün onayından sonra birer nüshası Eylül ayının sonuna kadar Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne gönderilir.

İlin ihtiyacı oranında bilgisayar formatör öğretmenlerinin yetiştirilmesi faaliyetlerinde görev almakla ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne faaliyet raporu sunmakla yetkilidirler.

Yetiştirilen bilgisayar formatör öğretmenlerine tekamül eğitimlerinin düzenlenmesi ve verilmesi faaliyetlerinde görev almakla sorumludurlar.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri Bilgisayar Formatör Öğretmenleri ile ayda bir toplantı yaparak sürekli işbirliğini sağlamak ve Bilgi Teknolojisi (BT) Sınıflarının işletilmesi ile ilgili yaşanan sorunları tespit etmek ve giderilmesi ile ilgili çalışmalarda görev almakla sorumludurlar.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri BT Sınıflarının işletilmesi ile ilgili aksaklıkları (yazılım ve donanımdan kaynaklanan sorunlar vb.) tespit edip bir “Dönem Sonu Değerlendirme raporu” olarak Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne Şubat ve Haziran aylarında göndermek zorundadır.

Her öğretim yılı sonunda BT sınıf çalışma planlamalarını kapsayan değerlendirme raporu 3 nüsha olarak hazırlanır. 1 nüshası Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne, 1 nüshası İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilir, 1 nüshası da Eğitim Hizmetleri Müdürlüğünde dosyalanır.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin asli görevlerinden biri de teknolojiyi yakından takip etmek ve sürekli olarak bilgilerini yenilemektir. Bununla ilgili olarak verilen görevleri aksatmayacak şekilde bilgisayar ve bilgi iletişim teknolojileriyle ilgili hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, fuar organizasyonlarına, teknolojik gezi vb. çalışmalara katılır.

Eğitim Hizmetleri Merkez Müdürlüklerinde görev yapan Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri arasından çalışmaları organize edecek bir koordinatör öğretmen seçilir. İl Eğitim Hizmetleri Merkez Müdürlüklerinde ilgili müdür yardımcısı ile koordineli çalışır.

Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenleri Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünce belirlenen görev tanımları dışında görevlendirilemezler.

Görev Tanımları :

Bilgi Teknolojisi Sınıflarının ihtiyaçları doğrultusunda il ve okul bazında hizmetiçi eğitim planlarını hazırlar – uygular, değerlendirir, öğretmenlere danışmanlık ve rehberlik yapar.

Bu amaçla;

1- BT sınıfı bulunan okullarda yıllık hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarını belirler, belirlenen ihtiyaçlar (donanım, yazılım ihtiyaçları vb.) doğrultusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerini planlar, uygular ve değerlendirir.

2- İl ve ilçede bulunan BT Sınıflarının işleyişini takip eder.

Bu amaçla;

BT Sınıflarının etkin ve verimli kullanımı konularında yapılacak düzenlemelerde rehberlik ve danışmanlık yapar.

BT Sınıfı bulunan okulların internete bağlanması, okulları tanıtan WEB sayfalarının hazırlanması ve kullanımı konularında rehberlik ve danışmanlık yapar.

Teknolojik gelişmeleri yakından izler ve bunların BT sınıfı bulunan okullara kazandırılması konusunda rehberlik ve danışmanlık yapar.

3- İl ve ilçelerde BT sınıflarının işleyişi ile ilgili Bilgisayar Formatör Öğretmenleri arasında koordinasyon sağlar.

Bu amaçla;

a- BT sınıfı bulunan okullarda “okul temsilci formatör” öğretmenlerinin tespitini yapar. İl eğitici bilgisayar formatör öğretmen komisyonu koordinatör öğretmenin seçimini yapar.

b- İlçelerdeki bilgisayar formatör öğretmenleri arasından ilçe koordinatör öğretmenlerinin seçimini yapar.

c- Okul temsilci formatör öğretmenleri ve ilçe koordinatör öğretmeni her öğretim yılı başında yeniden seçilir (MEB, 1993).

Gürol, Yavuzalp ve Çelik(2008) çalışmalarında ankete katılan EBFÖ'lerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplara göre elde edilen ortak görüşlerden bazıları şunlardır:

- EBFÖ'lere biran önce il/ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde kadrolu hale getirilmesi istenilmektedir.
- Yayınlanmış bir yönetmelik gereği, fiilen derse girmedikleri için denge tazminatın yararlanamayan katılımcıların maddi kayıpları olduğundan bu durumun düzeltilmesi için gereken işlemlerin yapılması beklenilmektedir.
- Düzenlemelerin sağlam bir zeminde yapılabilmesi, EBFÖ'lerin görev ve sorumluluklarının günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi amacıyla da taslak yönergenin tamamlanarak ivedilikle uygulamaya konulması beklenilmektedir.

2.4. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği

“Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgisayar laboratuvarlarının düzenlenmesi ve işletilmesi ile bilgisayar ve bilgisayar koordinatör öğretmenlerinin görevleri hakkında” 2378 sayılı yönergeyle bilgi teknolojisi sınıflarının daha etkin, verimli, bilinçli ve yoğun kullanılması amacıyla okullarda bilgisayar formatör öğretmenleri görevlendirilmektedir.

Bilgisayar formatör öğretmeni olarak atanabilmek için 180 saatlik “Bilgisayar Formatör Öğretmen Eğitimi” ya da “Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmen Eğitimi”nin başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Bu eğitimi başarıyla tamamlayan öğretmenler bilgi teknolojisi sınıfı bulunan bir okulda bilgisayar formatör öğretmeni olarak görevlendirilebilmektedir. Görevlendirmelerde atama branşı ya da mezuniyet alanı bilgisayar olan öğretmenlere öncelik verilmektedir (MEB, 2007).

Bilgisayar formatör öğretmenleri, bilgi teknolojisi sınıflarının daha etkin, verimli, bilinçli ve yoğun kullanılması, eğitim etkinliklerinde bilgisayar destekli öğretimin verimli ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak, bilgisayar destekli eğitimi okullarda yaygınlaştırmak, bu konularda öğretmen ve öğrencilere rehberlik yapmak, bilişim teknolojisi konusunda gerekli eğitimleri vermek, örgün eğitim öğretim saatleri dışında bu sınıflardan çevre halkının da yararlanmasını sağlamak, bu sınıfların

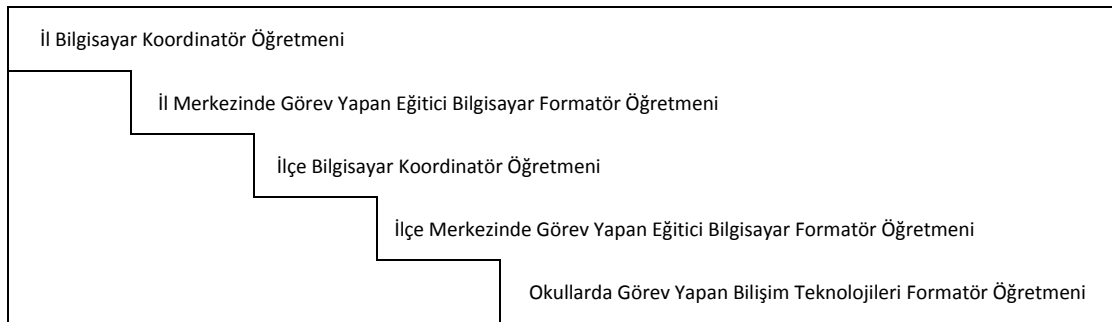
kesintisiz olarak işler durumda kalmasını sağlamak amacıyla belli eğitimlerden geçirilen ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilen öğretmenler olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2007).

Ayrıca şu andaki uygulamaya göre bilgisayar formatör öğretmenlerinin haftada 6-10 saat arası derse girme zorunluluğu vardır. Bu dersler kendi branş dersleri olabileceği gibi ihtiyaç halinde bilgisayar dersleri de olabilmektedir.

Bilgisayar öğretmenleri ise, bilgisayar derslerini okutacak öğretmenler olarak atanmalarına esas veya yardımcı branşları bilgisayar öğretmenliği olanlar arasından seçilir. Ancak, gereksinimin karşılanmaması durumunda halen bakanlık kadrolarında çalışan yüksek öğrenimli sınıf öğretmenleri, ortaöğretim kurumlarında matematik, fizik, kimya, fen, biyoloji branş öğretmenleri ile örgün ve yaygın mesleki eğitim kurumlarındaki meslek dersleri öğretmenlerinden isteyenler arasından görevlendirme yapılabilir. Bu görevlendirmede;

- öğrenimleri sırasında bilgisayarla ilgili en az biri programlama dili olmak üzere üç ders almış olanlara,
- bir programlama dili ile uygulama programları (kelime işlemci, veri tabanı, grafik, elektronik, tablo vb.) konusunda hizmet içi eğitim kursundan geçmiş olup bu kursu başarı ile tamamlamış olanlara,
- resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca açılan en az bir programlama dili ve uygulama programları ile ilgili farklı kursları başarı ile bitirmiş olanlara öncelik verilir (MEB, 1993).

Şekil 2. İl ve İlçe Merkezindeki Bilgisayar Formatörlük Sistemi

Şekil 2'deki bu sistemi bir bina olarak düşünersek binanın temelinde BTÖ'ler var ve bir binanın temeli ne kadar sağlam olursa o kadar iyi olur. Temelin dayanıklı

olması için BTÖ'ne verilen eğitimin iyi olması ve BTÖ'nin kendini geliştirmesi şarttır. Ama temelin sağlamlığı kadar binanın inşa edildiği yer de çok önemlidir. Zeminin de sağlam olması gerekir. O halde bu sistem içerisinde BTÖ'lerin yerinin de sağlamlaştırılması gereklidir.

Okul Formatörlerinin görev ve sorumlulukları 15 Mart 1993 Tarih Ve 2378 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır. Görevleri özetleyecek olursak;

- Görevli olduğu okulda Bilgisayar Eğitiminin ve Bilgisayar Destekli Eğitimin verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,
- Bilgisayar Laboratuvarını mesai saatleri içinde açık tutmak; gerektiğinde mesai saatleri dışında da öğrenci ve öğretmenlerin kullanmalarını sağlamak,
- Görevli olduğu okulda öğretmenlere Bilgisayar Destekli Eğitim konusunda kısa süreli kurs veya seminer düzenlemek,
- Ders yazılımlarını ilgili dersin öğretmenleri ile inceleyerek yazılımların geliştirilmesi için önerilerde bulunmak,
- Ders sırasında çıkabilecek kullanım problemlerini anında çözmek ve ilgili öğretmene yardımcı olmak,
- Yazılımlar ve uygulamalar ile ilgili öğretmen isteklerini idareye bildirmek,
- Bilgisayar dersliğindeki bilgisayarların her an çalışır, hizmete hazır durumda bulundurmak,
- Bilgisayarlara birer numara vermek,
- Bir yıl boyunca öğrencinin aynı bilgisayarı kullanması sağlamak,
- Bilgisayarların yıpranmasına ve arızalanmasına neden olan yanlış kullanımı önlemek, doğru davranışlar kazandırmak hususuna titizlik göstermek,

- Bilgisayarların günlük bakım ve temizliğinde öğretmen ve öğrencilerin gerekli özeni göstermelerini sağlamak.

Eker'in (2002) "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Bilgisayar Öğretmenlerinin Çalışma Ortamlarına İlişkin Görüşleri ve Beklentileri" adlı araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, bilgisayar öğretmenlerinin çok değişik işler için görevlendirildikleri, okul yönetimlerinin bilgisayar öğretmenlerini bilgisayar montajı, bilgisayar bakım onarımı, ağ döşenmesi, ayarlanması ve bakımın yapılması gibi pazarda pahalı sayılabilecek işlerde görevlendirdiği, bilgisayar öğretmenlerinin kendi bölümleri dışında, okulda bulunan diğer bölümlerdeki bilgisayarların bakım onarımıyla da ilgilendikleri, okulda bilgisayarlarda çıkan her türlü sorunun çözümünün bilgisayar öğretmenlerinden beklendiği, bilgisayar öğretmenlerinin okuldaki donanım eksikliği yüzünden sorun yaşadıkları tespit edilmiştir.

Akkoyunlu ve Orhan'ın (2003) "Eğitici Bilgisayar Formatör (Master) Öğretmenlerin Profilleri ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklerle İlişkin Görüşleri" adlı araştırmaları sonucunda formatör öğretmenlerin hem bilgisayar derslerine hem de alanlarıyla ilgili derslere girdikleri, bazılarının okullarında bilgisayar altyapısının bulunmadığı, kurumlarında yeterli formatör/bilgisayar öğretmeni bulunmadığı, teknik eleman ihtiyacının bulunduğu saptanmıştır.

Bilgisayar formatör öğretmenleri ile ilgili yapılan araştırmalardan, Türkiye'de bilgisayar formatör öğretmeni sayısının az olduğu, bilgisayar formatör öğretmenlerinin en çok teknik alanlarda sorunlar yaşadıkları, zaman zaman değişik görevlerde görevlendirildikleri gibi sonuçlara ulaşılmaktadır.

Karabük İli'nde hangi yıllarda kaç BTÖ yetiştirildiği aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. Yıllara Göre Kursu Alınan Formatör Sayıları

YIL	KURSA ALINAN BTÖ SAYISI
2001	20
2007	47

Tablo 4’e göre Karabük İli’nde yeteri kadar öğretmenin kursa katılmadığı ya da alınmadığı görülmektedir. Çünkü 2000 yılından bu yana Karabük’te 98 okulda Bilgi Teknoloji Sınıfı kurulduğu daha önce Tablo 3’te belirtilmişti.

Karabük İli’nde hangi yıllarda toplam kaç BTÖ görevlendirildiği ve bunlardan kaçının ilköğretim okullarında görevlendirildiği aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5. Yıllara Göre Toplamda ve Sadece İlköğretim Okullarında Görevlendirilen BTÖ Sayıları

EGİTİM-ÖĞRETİM YILI	GÖR.TOP.BTÖ.SAY.	İ.Ö.OKULLARINDA GÖR.BTÖ.SAY.
2005-2006 I.DÖNEM	5	5
2005-2006 II.DÖNEM	12	12
2006-2007 I.DÖNEM	18	18
2006-2007 II.DÖNEM	18	18
2007-2008 I.DÖNEM	57	47
2007-2008 II.DÖNEM	57	47
2008-2009 I.DÖNEM	28	23
2008-2009 II.DÖNEM	46	38

Tablo 5’e göre toplam ihtiyacın yarısından da az sayıda BTÖ görevlendirmesi yapıldığı görülmektedir . Çünkü Karabük genelinde 106 okulun olduğu daha önce belirtilmişti. Sadece ilköğretim okulların sayısının 70 olduğu düşünüldüğünde, Karabük’teki ilköğretim okullarının neredeyse yarısında Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni yok demektir. BTÖ olmadan BTS’nin olması, çocukların bilgisayar okuryazarlık düzeylerinin sadece kendi sınıf öğretmenlerinin istek, bilgi ve kabiliyetleri ölçüsünde kalacağı anlamına gelmektedir.

2.5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Aldıkları Eğitimler

“Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı” mevcut bilgisayar formatör öğretmen eğitim programına yönelik görüşler değerlendirilerek, gelişmiş ülkelerde aynı amaçla kullanılan eğitim programları da incelenip, teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak hazırlanmış bir programdır (MEB, 2007).

Bu programın hedef kitlesi:

- Resmî okullarda kadrolu öğretmen olarak görev yapan,
- Bilgisayar kullanımı konusunda hizmet içi eğitim kursu veya MEB’den onaylı en az toplam 75 saat bilgisayar kursu aldığını belgelendiren,
- En az, stajyerliği kalkmış, en çok 15 yıllık meslekî deneyime sahip,
- En az lisans mezunu öğretmenlerdir (MEB, 2007).

“Bilgi Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı”nın tahmini toplam süresi 180 saat olarak belirlenmiştir. Öğrenme alanlarına göre detaylı süre aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Öğretim görevlileri kursiyerlerin durumu ve ihtiyaçlarına göre bu süreleri değiştirebilir (MEB, 2007).

Tablo 6. MEB-EĞİTEK-Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı (MEB, 2007)

ÖĞRENME ALANI	TAHMİNİ SÜRE(saat)
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenin Görevleri	3
Temel Bilgisayar Bilgisi	18
İşletim Sistemleri	12
Kelime İşlemci Yazılımı	9
Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı	12
Veri Tabanı Yazılımı	12
Sunu Hazırlama Yazılımı	12
Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı	12
Grafik / Animasyon Hazırlama Yazılımı	12
Video/Ses İşleme Yazılımı	6
Masatüsti Yayıncılık Yazılımı	12
Web Sayfası Hazırlama Yazılımı	18
Server (Sunucu) İşletim Sistemleri	12
İnternet Üzerinden İletişim	6
Bilişim Teknolojilerinin Ders Alanlarında Uygulanması	18
Bilgisayar Kullanımında Sosyal ve Etik Konular	6
TOPLAM	180

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Tablo 6.’teki eğitimlere katıldıktan sonra yapılan yazılı sınav sonucunda başarılı olurlarsa BTÖ sertifikasını almaya hak kazanırlar. Ülkemizde bu eğitim genellikle yaz tatilinde düzenleniyor. Bu nedenle

katılımcı öğretmenlerimizin yaz tatillerini feda etmeleri gerekiyor. Yapılmayan her görevlendirme bunca emeğin boşa gitmesi, bu sertifikayı alan öğretmenlerimiz hayal kırıklığına uğraması, öğrendiklerini unutması, öğrencilerin kaybettikleri hanesine yazılan önemli bir eksi ve boş kalan BTS demektir.

Tablo 7. Türkiye Geneline Sadece EBFO'lere Yönelik Hazırlanan Kurslar

YIL	KURSUN ADI
1991-1998	Merkezi formatör yetiştirme kursları
2000	Eğitici formatör öğretmen kursu
2000-2002	Mahalli formatör yetiştirme kursları
2003	Eğitici formatör öğretmen tekamül kursu
2004-2008	Eğitici formatörler için Intel öğretmen programı kursu
2007	Eğitici formatör öğretmen kursu
2008	Eğitici formatörler için Web tabanlı içerik geliştirme kursu
2008	Eğitici formatörler için Cisco Akademi kursu
2009	Yazarlık Yazılımı Eğitimi

Tablo 8. Karabük Geneline Sadece BTÖ'lere Yönelik Hazırlanan Kurslar

YIL	KURSUN ADI
2003	Formatör öğretmen tekamül kursu
2007	Bilişim teknolojileri formatör öğretmen kursu
2008	Web tasarım kursu
2008	Flash animasyon kursu
2009	Görsel Tasarım Kursu

Tablo.7 ve Tablo.8 karşılaştırıldığında BTÖ'ler için hazırlanan kursların sayısının ve kapsamının EBFO'ler için hazırlanan kurslara göre ne kadar kısıtlı olduğu görülmektedir. Üstelik sadece BTÖ'ler için düzenlenen kurslar içerik açısından, Tablo 6'da belirtilen Bilgi Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı'nın içinde yer verilen eğitimlerin neredeyse aynısıdır. Yani BTÖ'lerin içeriği aynı olan bu hizmetiçi kurslara tekrar katılmasının zaman kaybından başka bir şey olmadığı bir gerçektir.

Oysa öğrencilere ve diğer öğretmen arkadaşlarına bire bir öğrendiklerini öğretecek olan, okuldaki tüm teknolojik araç gereçlerden sorumlu olan, her türlü teknik problemle ilk muhatap olan ve çözüm aşamasında genellikle yalnız kalan Bilişim

Teknolojileri Formatör Öğretmenleri'dir. Bunun için BTÖ'lere yönelik kurslar artırılmalı ve kursların nitelikleri modern dünyanın gerektirdiği bilgi, proje ve programlara uygun olmalıdır.

2.6. Projeler ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni İlişkisi

Şu anda ilköğretim okulunda görev yapan bir Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni'nin direkt ya da dolaylı olarak sorumlu olduğu, devam eden MEB projeleri aşağıda sıralanmıştır:

- Bu benim eserim: Matematik ve Fen Proje Portalı
- Skool.tr: Öğrenme ve Öğretme Teknolojisi
- BEP: Bilgiye Erişim Portalı
- DynEd: İngilizce Dil Eğitimi Sistemi
- ThinkQuest: Proje ve Yarışma Portalı
- Etwinning: Ortak Proje Portalı

BTÖ, bizzat kendisi sorumlu olmasa bile okullarımızda –özellikle hazır yemeye alışmış bazı yönetici ve öğretmenler tarafından- bu işlerle uğraşmak zorunda bırakılırlar. Ayrıca okul formatör öğretmeni çoğu zaman, “meb.gov.tr”, “mail.meb.k12.tr”, “ilsis.meb.gov.tr”, “emezun.meb.gov.tr”, “egitim.gov.tr”, “il.mem.gov.tr”, “e-okul.meb.gov.tr” adreslerden yapılan bilgi girişlerinden sorumlu tutulur.

PKMB, 2009'da Milli Eğitim Bakanlığı'nın tamamlanan, devam eden ve yapacağı-yapmayı düşündüğü projeler belirtilmiştir:

1. Tamamlanan Projeler :

- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP)
- Temel Eğitime Destek Programı (TEDP)
- Temel Eğitim Projesi I. Fazı
- Temel Eğitim Projesi II. Fazı
- Mesleki ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi (MTEM)
- Karayolları İyileştirme ve Trafik Güvenliği Projesi
- Milli Eğitimi Geliştirme Projesi
- Yaygın Mesleki Eğitim Projesi

- Endüstriyel Okullar Projesi

2. Devam Eden Projeler:

- Orta Öğretim Projesi (O.Ö.P)
- Eğitim Çerçevesi Projesi I. ve II. Fazı
- İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yolu ile Geliştirilmesi Projesi (İKMEP)
- Milli Eğitim Bakanlığının Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (MEBGEP)

3. Yeni Projeler

- Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Projesi
- Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi
- Özel Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi
- Özellikle Kız Çocukları Olmak Üzere Okullaşma Oranlarının Arttırılması Projesi

4. Hazırlanan Projeler

- Turizm Eğitiminin Alt yapısının Güçlendirilmesi Projesi
- Organize Sanayi Bölgelerindeki Mesleki Eğitim Kurumlarına Ait Alt Yapının Geliştirilmesi
- Mesleki Ve Teknik Eğitimin içeriğinin Ve Niteliğinin iyileştirilmesi Projesi
- Mesleki Rehberlik Ve Danışmanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi
- Eğitim Kampüsleri Projesi
- Eğitimde Kalite Güvence Sistemlerinin Geliştirilmesi Projesi
- Öğretmenlerin Yeterliliklerinin Geliştirilmesi Projesi
- Stratejik Alanlarda Ortaöğretim Seviyesinde Müfredat Geliştirme Projesi
- Kız Mesleki Eğitiminin Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi
- Mesleki Eğitim Kurumlarının Donanımsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi
- Okul Merkezli Yönetimin Ve Okul Aile Birliklerinin Güçlendirilmesi Projesi
- Eğitim Denetiminin Modernizasyonu Projesi
- Eğitim İstihdam ve Rekabet Edebilmelerinin Güçlendirilmesi Projesi
- Okullara Proje Bazlı Yaklaşım
- Mesleki eğitimde Öğretmenlerin Yeterliliklerinin Geliştirilmesi Projesi

Görüldüğü üzere MEB'in proje sayısı giderek artıyor. Proje sayıları ile birlikte bunların çoğunun okullardaki uygulayıcısı olan BTÖ'lerin sayısının da artırılması büyük bir ihtiyaç ve zorunluluktur.

2.7. Yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni İlişkisi

Toplumdaki sosyal, politik ve ekonomik gelişmelerden etkilenen eğitim kurumu ve yöneticisinin bu değişmelere aynı hızda uyum göstermesi gerekmektedir. Bir okul yöneticisinin en belirgin ve önemli rolü bu değişim ve gelişmelere göre gerekli öğretimi sağlamaktır (Çelikten, 2002).

Eğitim yöneticisi, bilgi ve teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanmak, başka bir deyişle, 21. yüzyılın okul yöneticisi, teknolojiyi etkin kullanmak ve bu teknolojinin etkin kullanımına liderlik etmek zorundadır (ŞEYHOĞLU, 2005).

Yönetici artık her konuyu önceden bilen ve astların onun talimatına uyup uymadığını kontrol eden kişi değil aksine öğretim süreçlerini başlatan ve astların yeteneklerini, yaratıcılıklarını optimal gelişme ve örgütün amaçlarının gerçekleşmesi için destekleyen bir kişidir (Hesapçıoğlu, 2001).

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri yöneticinin astıdır ama gerek onun gerekse diğer tüm öğretmenler için önemli bir kaynaktır. Bilgisayarla ilgili bilmediğimiz bir çok şeyi kendisinden öğrenmek mümkündür. BTÖ'nin idarenin bütün bilgisayar işlerini yapmak gibi bir görevi yoktur. Onların görevleri daha öncede belirtildiği gibi yönetmelikle belirlenmiştir. Yönetmeliğe göre kendilerine bu görevlerden başka nöbet dahil başka bir görev verilemez ifadesi yer almaktadır.

O sonuçta kendi isteği ile o iş için görevlendirilmiş bir öğretmendir, onu sıkıkmamak gerekir. Yöneticiler BTÖ'den görevleri dışında isteklerde bulunmamalı(rica şeklindekiler hariç) ve diğer öğretmenlerin bilgisayarla ilgili işlerini(danışmanlık hariç) BTÖ'lere yaptırmalarına izin vermemelidir. Yoksa bu tür istekler öğretmenimizin zamanını alacağı için hem asıl görevlerini zamanında yerine getirememesine hem de şu gün için getirisinden çok götürüsü olan bu görevlendirmeyi bir daha istememesine neden olacaktır.

Yöneticinin işi yönetmektir, günümüzde yönetim araçlarının başında da bilgisayar gelir. Gelişen teknoloji artık bir yöneticinin oturduğu yerden okuldaki tüm bilgisayarlara ulaşp, veri transferi yapabilmesine, onları kontrol edebilmesine yani yönetim işini daha hızlı ve daha kolay yapabilmesine olanak sağlamaktadır. Okulda bu teknolojiyi öğretebilecek ve kurabilecek bir formatörün olması en çok yönetici için önemli ve yararlı bir durumdur.

Karşılıklı hoşgörü içinde olan yürütülen bir yönetici-formatör ilişkisi okulda daha verimli bir çalışma ortamının oluşmasını, yaratıcı projelerin gerçekleştirilmesini,

bir çok işin zamanında ve daha hızlı bitirilmesini, daha etkili bir öğretim ve yönetim ortamlarının meydana gelmesini ve bilgisayar okuryazarlık seviyesinin artmasını sağlar.

2.8. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği'nin Geleceği

Mevcut BTÖ uygulamasındaki bazı eksik ve yanlışlıklar yüzünden BTÖ'ler maalesef tekrar görevlendirilmek istemiyor. Buna neden olan bazı eksik ve yanlışlıklar aşağıda sıralanmıştır;

Bilgisayar Formatör Öğretmenlerine; Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hakkında Yönergenin http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2378_1.html 15. 16. ve 17. maddelerinde yer alan hükümlere ve Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanım Yönergesi hükümlerine göre http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2554_0.html çalışmalarını yapacak nöbet görevi de dâhil başka bir görev verilemeyecektir. Görevlendirilecek olan öğretmenlere maaş karşılığı ek ders görevi olarak ta haftada en az 6 en fazla 10 ders saati ders görevi verilecektir.

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 08/01/2007 tarih ve 211 sayılı “Bilişim Teknolojisi Sınıflarının Halka Açılması” konulu 2007/04 genelgesinin 3.maddesi; “Bilişim teknolojisi sınıfı bulunan her okulda/kurumda bu sınıfların işletilmesinden sorumlu en az bir “Bilgisayar Formatör Öğretmeninin” bulunması esastır. Bilişim teknolojisi sınıfına sahip okullarda/kurumlarda bilgisayar formatör öğretmen bulunmaması halinde bilişim teknolojisi sınıflarının işletilmesinden sorumlu olacak personel, okulda görev yapan bilgisayar öğretmenleri arasından, bilgisayar öğretmenin bulunmaması halinde ise, bilgisayar kullanıcı eğitimleri alarak, bunu belgelendiren öğretmenler arasından okul müdürü tarafından seçilecektir.” Okullarda Bilgisayar Formatör Öğretmeni bulunması zorunluluktur.

Fakat Ek Ödemeye imkân sağlayan 375 sayılı KHK'nı ek 3'ncü maddesinin ilgili fıkrasındaki; “...her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev

yapan yönetici ve öğretmenler ile sosyal hizmet kuruluşlarında görev yapan öğretmenler hariç olmak üzere fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücretinden yararlanan memurlara yapılan ödemelerin toplam net tutarının, birinci fıkra uyarınca yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararında kadro veya görev unvanları için belirlenen ek ödemenin net tutarından az olması halinde, bunlara bu fıkroda sayılan hükümlere göre yapılan ödemeler yerine sadece bu madde hükümleri çerçevesinde ek ödeme yapılır.” hükümlerine göre Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmenleri; Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici Ve Öğretmenlerinin Ders Ve Ek Ders Saatlerine ilişkin Kararın 21. maddesi “Geçici görevlendirme MADDE 21- (1) Bakanlık merkez teşkilâtında Bakan veya yetkili kıldığı makam, taşra teşkilâtında ise Bakan veya valilik onayı ile ilgili mevzuatı uyarınca verilen görevleri yapmak üzere görevlendirilen yönetici ve öğretmenler ile Bakanlığa verilmiş bir görevi yürütmek üzere diğer kurumlarda Bakan onayı ile görevlendirilen yönetici ve öğretmenlere; 16’ncı maddede belirtilen görevler ile izinli ve raporlu olunan süreler hariç olmak üzere, görevlendirmeye ilişkin onay tarihinden itibaren, Bakanlık merkez teşkilâtındaki görevlendirmeler için 1 yıl, diğer görevlendirmeler için ise her altı ayda yeni bir onay alınmak ve fiilen görev yapmak kaydıyla, yarıyıl ve yaz tatilleri de dâhil haftada 18 saat ek ders ücreti kadrolarının bulunduğu kurumca ödenir. Alınacak onayda görevlendirilecek personelin adı, unvanı, görev süresi ve yapacağı görev ile diğer hususlar belirtilir.

(2) Bu madde kapsamında ek ders ücretinden yararlandırılan personel aslî görevi için öngörülen ek ders ücretinden ayrıca yararlandırılmaz ve öğretmenlerin ilgili müfredatı kapsamında ders okutmak üzere diğer eğitim kurumlarında geçici olarak görevlendirilmeleri bu madde kapsamında değerlendirilmez.” Kapsamında 18 saat ek ders kapsamında görev yaptıklarından 18 saat ek ders ücretinden faydalandıklarından yaklaşık 250 YTL civarında tutan ek ödemeden faydalanamamaktadırlar.

Bu nedenden dolayıdır ki Bilişim Teknolojisi Sınıfları öğretmensiz kalmaktadır. Maliye Bakanlığının olumlu bir adım atarak ilgili KHK’de değişiklik tasarısını meclise getirmeli sınıfları öğretmensiz bırakmamalıdır (Medya’dan Haberler, 2009).

Bu haberden, Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerin, ikamesi olan önemsiz karakterler gibi görüldüğü, hak ettiği parayı alamadıkları, zaman zaman sorumluluklarının dışında görevlendirildikleri ve görev sürelerinin belli olmadığı, bu

yüzdende haklı olarak bu şartlarda görevlendirilmek istememelerinin çok normal olduğu görüşü çıkarılabilir.

Böyle önemli bir uygulamanın devamı ancak şartların BTÖ lehine çevrilmesiyle mümkündür. Bir personel kurumunu, kurumun kendisini sahiplendiği ölçüde sahiplenir, emeğinin karşılığını aldığı taktirde daha fazla çalışmayı, yorulmayı kabul eder ve işini severek yapar.

Öğretmenlerimizin formatör olmak istememelerinin bir nedeni de 180 saatlik formatörlük kursunu başarıyla tamamlayıp formatör olmaya hak kazansalar bile görevlendirilmelerinin kesin olmayışdır. Daha önce de belirtildiği üzere formatör görevlendirmesinin şartları bellidir. Şartları tutmasına rağmen görevlendirmesinin yapılmaması, diğer yandan formatörlük eğitiminden bile geçmemiş öğretmenlerin formatör olarak görevlendirilmesi formatör öğretmenlerimizi şaşırtmakta, üzmemekte ve böyle bir haksızlığı yapanlara karşı olumsuz tutum beslemelerine neden olmaktadır.

Örnek olay olarak böyle bir haksızlığa uğrayan bir formatör öğretmenin başına gelenleri verebiliriz. Daha önce de formatör olarak görevlendirilmiş ama bu yıl şartları tutmasına rağmen formatör olarak görevlendirilmemiş. Hakkını aramak için İl İdare Mahkemesi'ne başvurmuş ve mahkeme incelemelerinden sonra öğretmenimizi haklı bulmuş, yürütmenin durdurulması kararını vermiş. Bunun üzerine öğretmenimizin valilik oluru ile hemen görevlendirmesi yapılmış (AİM, 2009).

2.9. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde bilgi teknolojisi sınıfları ve bilgisayar formatör öğretmenleri ile ilgili araştırmalar incelenmiş, bu araştırmaların bulgu ve sonuçlarına yer verilmiştir. Bu araştırmalar, bilgi teknolojisi sınıflarıyla ilgili araştırmalar ve bilgisayar formatör öğretmenleri ile ilgili araştırmalar olmak üzere iki grupta incelenmiştir.

2.9.1. Bilgi Teknolojisi Sınıflarıyla İlgili Araştırmalar

Kılıç ve Özdemir'in (2003) "Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Projesi kapsamında Kurulan Bilgi Teknolojileri Sınıflarının Değerlendirilmesi" adlı araştırmalarında MEB'in Temel Eğitim Projesi'nin birinci fazında okullarda kurduğu bilgi teknolojisi sınıflarının; bilgi teknolojisi sınıfları kurulmadan önceki fiziki altyapı, öğretmen, müfredat, yönetim, denetim açılarından hazırlığı, bilgi teknolojisi sınıflarının dağılımları ile ilgili kriterler, bilgi teknolojisi sınıflarının sürekliliğinin sağlanması için planlanan ve yapılan çalışmalar açısından değerlendirilmiştir. Araştırma 65 formatör öğretmene açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanarak yapılmıştır. Araştırma sonunda, bilgi teknolojisi sınıflarının gerekli hazırlıkların yapılmadan kurulduğu, birçok okulda halen bilgi teknolojisi sınıfı bulunmadığı, bulunan okulların fiziksel koşulları, öğretmen, öğrenci sayısı ve teknik altyapıları yeterli olmadığı için her okulda kullanılmadığı, bilgi teknolojisi sınıflarının genellikle bilgisayar eğitiminde kullanıldığı, bilgisayar destekli eğitim boyutuna önem verilmediği, ders yazılımlarının yetersiz olduğu, idarecilerin bilgisayarları koruma maksadı ile laboratuvarları kapalı tutma eğiliminde oldukları, diğer öğretmenlerin teknolojiyi derslerinde kullanmaktan kaçındıkları, bilgi teknolojisi sınıflarının teftişi ile ilgili standartların hazırlanmamış olduğu, öğrenci bilgisayar etkileşim sürelerinin yeterli olmadığı, bilgi teknolojisi sınıflarının sürekliliğinin tam olarak sağlanamadığı sonuçlarına varılmıştır.

Honey'in (2005) "Kırsal Kesimdeki İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Laboratuvarlarını Kullanımı" adlı araştırmasında bilgisayar laboratuvarlarının mevcut kullanımını ve yararlarını belirlemek, bilgisayar laboratuvarlarının kullanımını etkileyen değişkenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Illinois'deki kırsal ilköğretim 34 okullarında bilgisayar laboratuvarlarını kullanan 138 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin toplanması için anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmada sonucunda öğretimsel yeterlik, bilgisayar uygulamalarına ilişkin yeterlik ve bilgisayar laboratuvarının kullanım zamanı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda, bilgisayara ilişkin öğretim ve uygulama yeterliğine ilişkin kendilerini rahat hisseden sınıf öğretmenlerinin, bilgisayar laboratuvarında daha fazla zaman geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, özellikle teknoloji öğretmeninden destek alan sınıf öğretmenlerinin bilgisayar laboratuvarını daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre ise,

bilgisayar laboratuvarını kullanan ve kullanmayan sınıf öğretmenlerinin öğretim ve bilgisayar uygulama becerilerine yönelik algıladıkları yeterlik seviyelerinde de anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre, bilgisayar laboratuvarını kullanmayan öğretmenlerin kendilerini öğretimsel ve teknolojik açıdan daha az yeterli ve eğitilmiş algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara ek olarak, araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğretim amaçlı derslerde bilgisayar kullanılması ile yazılım ve donanım sorunlarının giderilmesi ve bilgisayar laboratuvarında sınıf yönetimi konularında eğitime gereksinimleri olduğu belirlenmiştir.

Ersoy'un (2005) "İlköğretim Bilgisayar Dersindeki Sınıf Yerleşim Düzeni ve Öğretmen Rolünün Yapılandırmacı Öğrenmeye Göre Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında ilköğretim beşinci sınıf bilgisayar dersinin yerleşim düzeni ve öğretmen rolünün yapılandırmacı öğrenme ilkelerine uygunluğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Eskişehir'deki bir ilköğretim okulunun beşinci sınıfında öğrenim gören 34 öğrenci ve bir bilgisayar öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri katılımcı gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme teknikleriyle elde edilmiştir. Araştırma sonunda; gözlem yapılan bilgisayar dersinde U yerleşim düzenini benimsendiği ve bunun temelde yapılandırmacı öğrenmeye uygun olduğu tespit edilmiştir. Ancak sınıfın yeterli büyüklükte olmaması, öğrenci sayısının fazla olması ve kimi öğrencilerin derse oyun oynamak amacıyla gelmesi bu uygunluğu sınırlandıran bazı etmenler olarak saptanmıştır.

Kılıç ve Özdemir'in (2006) "Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Dağılımı ve Sürekliliğinin Sağlanması İle İlgili Çalışmaların Değerlendirilmesi" adlı araştırmalarında MEB'in Temel Eğitim Projesi'nin birinci fazında ilköğretim okullarına bilgi teknolojisi sınıflarının kurulması ve dağılımının yapılması sürecinde bölgelerdeki öğrenci sayıları ve öğrenci bilgisayar etkileşim süreleri, bilgi teknolojisi sınıflarının sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan çalışma ve planlamalar değerlendirilmiştir. Araştırma 65 formatör öğretmene açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda, MEB'in bilgi teknolojisi sınıflarının kurulması ve dağılımı sürecinde bölgelerdeki öğrenci sayılarının ve öğrenci bilgisayar etkileşim sürelerinin göz önünde bulundurulmadığı ve bilgi teknolojisi sınıflarının sürekliliğinin sağlanmasında kullanılacak mali kaynakların bulunması için gerekli olan çalışma ve planlamaları yapmadığı sonuçlarına varılmıştır.

Karagöz'ün (2004) “İlköğretim Okul Müdürleri ve Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Kullanılmasına Yönelik Görüşleri” adlı araştırmasında Bolu ilinde bilgi teknolojisi sınıfı bulunan okullardaki okul müdürlerinin ve formatör öğretmenlerinin, bilgi teknolojisi sınıflarının kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Bolu ili ve ilçelerindeki bilgi teknolojisi sınıfı olan ilköğretim okul yöneticisi (müdür) ve formatör öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Araştırma sonucunda, bilgi teknolojisi sınıflarının bilgisayar dersi dışında, bilgisayar destekli eğitim ya da eğitimi destekleme amacıyla kullanılmadığı, bakanlığın gönderdiği eğitim CD'leri, video kasetleri, tepegöz saydamları ve televizyonun yeterince kullanılmadığı, bu sınıfların amaçlarının öğretmenlerce tam olarak anlaşılmadığı, İnternetin eğitim amaçlı kullanılmadığı, eğitim yazılımlarının takip edilmediği, bilgi teknolojisi sınıflarından sorumlu kişilerin teknik bilgilerden yoksun oldukları sonuçlarına varılmıştır.

Kaçmaz'ın (2002) “Müfredat Laboratuvar Okulları ve Teknoloji Okullarında Başarılı Bilgisayar Entegrasyonunu Etkileyen Etkenler” adlı çalışmasında ortaöğretimde görev yapan bilgisayar dersine giren öğretmenlerin eğitimde bilgisayar kullanım bilgileri ve bilgisayarın eğitimde kullanımını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Kütahya il merkezindeki laboratuvarlı okullarda bilgisayar dersine giren 21 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın gerçekleştirilmesi için gerekli olan veriler anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak; ortaöğretimde bilgisayar dersine giren öğretmenlere göre bilgisayar eğitimi etkileyen temel faktörlerin; yönetim desteği, donanım eksikliği, donanım şartları, yetişmiş personel desteği, okul yönetim aile işbirliği, öğrenci motivasyonu, maddi olanaklar, yeniliğe direnç ve öğrenme gücü olduğu saptanmıştır.

Özek'in (2002) “İlköğretim Okullarındaki Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında, ilköğretim okullarındaki bilgi teknoloji sınıflarının, bilgisayar destekli eğitim, bilgisayar eğitimi ve ders dışı etkinlikler açısından bu okullardaki öğrencilerin görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Afyon Merkez, ilçe ve kasabalarındaki bilgi teknolojisi sınıfı bulunan 43 ilköğretim okulunda öğrenimini sürdüren 8450 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, okullardaki bilgi teknolojisi sınıflarının bilgisayar eğitimi yönünden öğrencilerin görüşlerine göre yeterli bulunduğu ve öğrenci beklentilerini karşıladığı, bilgisayar destekli eğitim uygulamaları açısından yeterince ve verimli olarak kullanılmadığı, okullara gönderilen ders CD'lerinin atıl olarak bırakıldığı, ders dışı zamanlarda öğrenci kullanımına yeterli olarak açılmadığı, öğrencilere bilgisayar olgusunun önemini kavratıldığı, öğrencilerin bilgi teknolojisi sınıflarından daha fazla yararlanmak istedikleri, kasaba ve ilçelerdeki öğrenciler tarafından bir fırsat, bir ayrıcalık olarak görüldüğü, öğrencilerin internet ve internet haberleşmesi konularında yeterince bilgilendirilmediği, yönlendirilmediği, bu alanda okullarda yeterince çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir.

Altun'un (2002) "İlk ve Ortaöğretim Okullarında Bilgisayar Destekli Öğretim Ortamlarında Karşılaşılan Sorunların Analizi" adlı araştırmasında bilgisayar destekli öğretim sınıflarında öğrenme ve öğretme sürecini engelleyen etkenler incelenmiştir. Araştırma 2000-2001 güz ve bahar yarıyıllarında İzmir ilindeki 3 ilköğretim ve 3 ortaöğretim okulunda yapılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla gözlem formu hazırlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak; bilgisayar sayısının yetersiz olduğu, donanım sorunlarının giderilmesinde, eğitsel yazılımların kullanımında, bilgisayar destekli eğitim ortamlarının fiziksel altyapısında, yöneticilerin bilgisayar destekli eğitime ilişkin yaklaşımlarında sorunların bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kılıçer'in (1999) "İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Bulunan Bilgisayar Laboratuvarlarının Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında ilk ve ortaöğretimde bilgisayar laboratuvarlarının zaman, donanım ve personel açısından varolan durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara'daki laboratuvarlı okullarda görev yapan 42 yönetici ve bilgisayar dersine giren 81 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın gerçekleştirilmesi için gerekli olan veriler bir anket aracılığı ile elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, bilgisayar laboratuvarlarının çoğunluğunun meslek liselerinde olduğu, en az bilgisayar laboratuvarının genel liselerde bulunduğu, formatör öğretmenlerin bir kısmının hem bilgisayar laboratuvarında görevli oldukları, hem de branş derslerine girdikleri, bilgisayarla ilgili eğitim alan formatör öğretmenlerin çoğunluğunun temel düzeydeki kurslara katıldıkları, laboratuvarlarda bir bilgisayara birden fazla öğrenci düştüğü, laboratuvarların yeterli büyüklükte olmadığı, zaman kısıtlılığı, bilgisayarların sayıca

yetersizliği ve bilgisayarların arızalı olması nedeniyle bilgisayar laboratuvarlarından istenilen düzeyde yararlanılamadığı, laboratuvarların çoğunda arıza tablosu, ilan tahtası bulunmadığı, çoğu okulun resim, beste, proje vb. yarışmalar için bilgisayar laboratuvarından yararlanmadıkları, laboratuvarların haftalık ortalama kullanım saatinin 18 olduğu, laboratuvarların çoğunluğunun hafta sonları ve yaz tatillerinde açık tutulmadığı, okullarda bakım ve onarım için nitelikli eleman bulunmadığı, okulların çoğunda hizmetiçi eğitimden geçen ortalama 10 öğretmen bulunduğu ancak bu öğretmenlerin bilgisayarla ilgili bilgilerinden yararlanılmadığı tespit edilmiştir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi (METARGEM)'in (1999) “Mesleki Teknik Ortaöğretim Okullarındaki Bilgisayar Laboratuvarlarının Etkiliğinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Milli Eğitim Bakanlığı ve dış kredi ile gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Ortaöğretim kurumlarındaki bilgisayar laboratuvarlarının ne derece etkili kullanıldığının değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığı ve Dünya Bankası işbirliği ile yürütölen “Endüstriyel Okullar Projesi” kapsamındaki okullardaki yönetici, bilgisayar öğretmeni ve öğrenciler oluşturmıştır. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak; teknolojiye paralel olarak bilgisayar destekli eğitim laboratuvarlarının kurulması, bakımları için ödenek ayrılması, laboratuvarlar için teknik eleman sağlanması, eğitim yazılımlarının geliştirilmesi, formatör öğretmen sayısının artırılması, tüm öğretmenlerin bilgisayar eğitimi alması ve düzenli aralıklarla hizmetiçi eğitimden geçirilmesi, bilgisayar laboratuvarlarının öğrencilerin kullanımı için ders saatlerinin dışında da açık tutulması, İnternetin yaygınlaştırılması, bilgisayarlardan daha fazla faydalanabilmek için dil eğitimi (İngilizce) verilmesi veya programların Türkçe olması, çoklu ortam ağırlıklı donanımlara yer verilmesi, daktilo dersleri yerine, bilgisayarda kelime işlem programları kullanılması, bilgisayar laboratuvarlarının geniş, temiz ve U düzeninde olması, bilgisayar laboratuvarlarında elektrik kesilmelerine önlem olarak jeneratör bulundurulması, bilgisayarda Türkçe paket programların öğretiminin artırılması, bilgisayar eğitiminin temel eğitimin ikinci kademesinde başlatılması gerektiği belirlenmiştir.

Sulak'ın (1996) “Bilgisayar Destekli Eğitimde Karşılaşılan Güçlükler” adlı çalışmasında ortaöğretimde uygulamaya konulan bilgisayar destekli eğitim uygulamasında karşılan güçlüklerin tespitini yapmak ve çözüm önerileri geliştirmek

amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Konya ilindeki bilgisayar destekli eğitim uygulanan 24 ortaöğretim kurumundaki yönetici, formatör öğretmen ve bilgisayar destekli eğitim uygulayan öğretmenlerden oluşan 224 kişi oluşturmuştur. Araştırmanın gerçekleştirilmesi için gerekli olan veriler bir anket aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, bilgisayar laboratuvarlarının yeterli sayı ve nitelikte bilgisayarlarla donatılması, donanımın dışa bağımlılıktan kurtarılması, bilgisayarların bakım onarım problemleri için bu konuda yetişmiş teknik eleman ihtiyacının giderilmesi, yazılımların öğretim programlarının içeriğine uygun ve eğitim öğretim ilkelerine uygun olarak yazılması gerektiği belirlenmiştir. Bilgi teknolojisi sınıfları ile ilgili yapılan araştırmalardan bilgi teknolojisi sınıflarının dağılımlarında dengesizlikler olduğu, sayıca yetersiz oldukları, bu sınıfların sürekliliklerinin sağlanamadığı, bu sınıfların genelde bilgisayar eğitiminde kullanıldığı, bilgisayar destekli eğitimde kullanılmadığı, bilgi teknolojisi sınıflarının donanım, yazılım ve fiziksel altyapısında yetersizlikler bulunduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Dirisağlık'ın (2007) “Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri: Eskişehir Örneği” adlı araştırmasında ilk ve ortaöğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi sınıflarının kullanım amaçlarının, var olan fiziksel durumlarının ve bilgi teknolojisi sınıflarının öğretim açısından uygunluğunun bilgisayar formatör öğretmenlerinin görüşlerine göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde olup, araştırmanın çalışma evrenini 2006 – 2007 öğretim yılında Eskişehir ili merkez ve ilçelerinde çalışan 36 bilgisayar formatör öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada 36 bilgisayar formatör öğretmeninden 32'sine ulaşılarak, %88.9 oranında geri dönüş sağlanmıştır. Araştırmanın verileri anket aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, bilgi teknolojisi sınıflarının en çok bilgisayar eğitimi amacıyla kullanıldıkları, bilgisayar destekli eğitim ve ders dışı zamanlarda yeterince kullanılmadıkları belirlenmiştir. Bilgi teknolojisi sınıflarının kurulumunda öğrenci sayılarının dikkate alınmadığı, bilgi teknolojisi sınıfı sayısı ve bilgi teknolojisi sınıflarında bulunan bilgisayar sayısının yetersiz olduğu, bilgi teknolojisi sınıfları arasında bilgisayarlar donanımları açısından belirgin farklılıklar olduğu, bilgisayarların genel donanım özelliklerinin teknik şartnamelerde belirtilen özelliklere göre düşük kaldığı, ancak bilgi teknolojisi sınıflarının büyük çoğunluğunun bilgisayar formatör öğretmenlerince öğretime uygun görüldükleri belirlenmiştir.

2.9.2. Bilgisayar Formatör Öğretmenleriyle İlgili Araştırmalar

Özoğul'un (2006) "Bilgisayar Öğretmenlerinin Meslek Yaşamlarında Karşılaştıkları Sorunlar: Eskişehir İli Örneği" adlı çalışmasında ilk ve ortaöğretimde görev yapan bilgisayar öğretmenlerinin meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Eskişehir il merkezi ve ilçelerindeki 78 bilgisayar öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın gerçekleştirilmesi için gerekli olan veriler anket aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak, bilgisayar öğretmenlerinin öğretim alanında karşılaştıkları en büyük sorunun sınıf mevcutlarının kalabalık olması, teknik alanda karşılaştıkları en büyük sorunun bilgisayar laboratuvarındaki bilgisayarların sık sık arızalanması ve kişisel alanda karşılaştıkları en büyük sorunun ise bilgisayar laboratuvarıyla ilgilenirken fiziksel olarak yorulmaları olduğu tespit edilmiştir.

Akkoyunlu ve Orhan'ın (2003) "Eğitici Bilgisayar Formatör (Master) Öğretmenlerin Profilleri ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri" adlı araştırmaları formatör öğretmenlerin profillerini ve onların uygulamada karşılaştıkları güçlüklere ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma 82 şehirden hizmetiçi eğitime katılmış 182 formatör öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda formatör öğretmenlerin hem bilgisayar derslerine hem de alanlarıyla ilgili derslere girdikleri, bazılarının okullarında bilgisayar altyapısının bulunmadığı, kurumlarında yeterli formatör/bilgisayar öğretmeni bulunmadığı, teknik eleman ihtiyacının bulunduğu saptanmıştır.

Eker'in (2002) "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Bilgisayar Öğretmenlerinin Çalışma Ortamlarına İlişkin Görüşleri ve Beklentileri: Bir Durum Çalışması, Eskişehir İli Örneği" adlı araştırmasında bilgisayar öğretmenlerinin mesleki durumlarına ilişkin görüş ve beklentileri betimlenmektedir. Araştırmaya Eskişehir il merkezinden 1 Lise, 4 Meslek Lisesi ve dengi okullardan olmak üzere toplam 11 bilgisayar öğretmeni katılmıştır. Verilerin toplanmasında nitel çalışmanın özelliklerine uygun olarak hazırlanmış bir görüşme aracı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, bilgisayar öğretmenlerinin çok değişik işler için görevlendirildikleri, okul yönetimlerinin bilgisayar öğretmenlerini bilgisayar montajı,

bilgisayar bakım onarımı, ağ döşenmesi, ayarlanması ve bakımın yapılması gibi pazarda pahalı sayılabilecek işlerde görevlendirdiği, bilgisayar öğretmenlerinin kendi bölümleri dışında, okulda bulunan diğer bölümlerdeki bilgisayarların bakım onarımıyla da ilgilendikleri, okulda bilgisayarlarda çıkan her türlü sorunun çözümünün bilgisayar öğretmenlerinden beklendiği, bilgisayar öğretmenlerinin okuldaki donanım eksikliği yüzünden sorun yaşadıkları tespit edilmiştir.

Memedova'nın (2001) "Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE)'de Rol Alan Formatör Öğretmenlerin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeylerine ve BDE Uygulamalarına İlişkin Görüşleri" adlı araştırmasında bilgisayar destekli eğitimde rol alan formatör öğretmenlerin MEB tarafından belirlenen görevleri nasıl gerçekleştirdikleri ve bilgisayar destekli eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırma, 31 Temmuz–25 Ağustos 2000 tarihleri arasında Ankara'da bilgisayar formatör öğretmenlik hizmetiçi eğitim kursuna katılan 211 bilgisayar formatör öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmada verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafında geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulardan, bilgisayar formatör öğretmenlerin, yarısından çoğunun okuldaki bilgisayar laboratuvarında çıkan sorunları kendi başlarına çözdükleri, öğretmenlere bilgisayar kullanmada yardımcı oldukları; yaklaşık yarısının çalıştıkları okullardaki bilgisayar laboratuvarını mesai saatleri içerisinde sürekli açık tuttukları; üçte birinden fazlasının çalıştıkları okullardaki diğer öğretmenlere bilgisayar destekli eğitim konusunda rehberlik etmek için zaman ayıramadıkları belirlenmiştir. Bilgisayar formatör öğretmenleri ile ilgili yapılan araştırmalardan, Türkiye'de bilgisayar formatör öğretmeni sayısının az olduğu, bilgisayar formatör öğretmenlerinin en çok teknik alanlarda sorunlar yaşadıkları, zaman zaman değişik görevlerde görevlendirildikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Gürol ve diğerlerinin (2008) "Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Uygulamaya İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi" adlı araştırmalarında EBFÖ'lerinin görev ve sorumlulukların net olarak ifade edilebilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket aracılığıyla web tabanlı olarak internet üzerinden toplanmıştır. Anket ülke genelinde uygulanmış ve toplam 248 EBFÖ anketi cevaplamıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, EBFÖ uygulamasına ilişkin öğretmenlerin, genel toplamda görüşlere katılımı ($\bar{x}=3.92$) yüksek

düzeyde çıkmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, EBFÖ'lere bir an önce il/ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde kadrolu hale getirilmesi, yayımlanmış bir yönetmelik gereği, fiilen derse girmedikleri için denge tazminatın yararlanamayan katılımcıların maddi kayıpları olduğundan bu durumun düzeltilmesi için gereken işlemlerin yapılması, BT ile ilgili yeni bir birim oluşturularak bu birim bünyesinde görev yapmak istedikleri, EBFÖ'ler kendileri için planlanan eğitimlere görüşleri alınmadan çağırıldıkları için sorunlar yaşadıklarını, bu konuda görüşlerinin alınmasının eğitimlerden daha fazla verim alınmasını sağlayacağı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma mevcut durumu ortaya koymaya yönelik, betimsel bir araştırma modeli olduğu için tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, 2008/2009 öğretim yılında Karabük İl ve İlçe Merkezlerine bağlı 70 ilköğretim okulunda görev yapan 140 yönetici ve 38 bilişim teknolojileri formatör öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşıldığı için örneklem alınmamıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

İlköğretim okullarında çalışan yönetici ve bilişim teknolojileri formatör öğretmenlerinin, mevcut BTÖ uygulamasına ilişkin görüşlerini almak amacıyla bir anket oluşturulmuştur. Ölçme aracının geliştirilmesi sürecinde yapılan literatür taraması sonucunda 68 maddelik bir taslak ölçme aracı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu ölçme aracı uzman görüşleri sonucunda 51 maddeye indirilmiştir. Daha sonra 50 kişi üzerinde pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda anketin güvenilirlik analizi

yapılmış, ölçme aracı 41 maddeye indirilmiştir. Güvenirlik katsayısı 0.967 olarak belirlenmiştir. Faktör yükleri 0,574 ila 0,910 arasında bulunmuştur. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın amacı kısaca açıklanmış ve 3 sorudan oluşan genel bilgiler kısmına yer verilmiştir. İkinci bölüm ise 5 başlık altında toplanmış 41 maddeden oluşmaktadır. Karşılaştırma amacı olmadığı için yönetici ve öğretmen görüşleri birlikte değerlendirilmiştir.

Anket, 140 yönetici ve 38 BTÖ'ye internet üzerinden okul email adreslerine gönderilerek uygulanmış ve tüm katılımcılardan geri bildirim alınmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada yer alan alt amaçlara yönelik olarak SPSS programı kullanılarak istatistiki analizler yapılmıştır. Tüm alt amaçlar için aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Elde edilen ortalamalar aşağıda gösterildiği gibi yorumlanmıştır:

- 1-1.80 arası: Hiç Katılmıyorum
- 1.81-2.60 arası: Katılmıyorum
- 2.61-3.40 arası: Kısmen Katılıyorum
- 3.41-4.20 arası: Katılıyorum
- 4.21-5.00 arası: Tamamen Katılıyorum

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma ile ilgili bulgular ve bulguların yorumları yer almaktadır. Bulgular ve yorumlar araştırmanın amacına bağlı kalınarak şu ana başlıklar altında ele alınmıştır:

4.1. Katılımcılara İlişkin Genel Bilgiler

4.1.1. Öğretmenin branşı

Araştırmada ilk olarak örneklem grubuna ait demografik bilgiler analiz edilmiş, bu bağlamda öğretmenlerin branş bilgileri belirlenerek sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Öğretmenlerin Branşları

Branşları		f	%	%
BTÖ	Sınıf Öğretmenliği	3	1,6	21.2
	Bilgisayar Öğretmenliği	7	3,9	
	Diğer Branş	28	15,7	
YÖNETİCİ	Okul Müdürü	70	39,3	78.6
	Müdür Yardımcısı	70	39,3	

Tablo 9 incelendiğinde, şu anda BTÖ olarak görev yapan öğretmenlerin branşlarının, araştırmanın amacına uygun olarak 3 grup altında incelenmiş olduğu görülmektedir. Tabloya göre katılımcı öğretmenlerin yaklaşık olarak %21.2’sini BT Öğretmenlerinin oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların %1,6’sının branşının Sınıf Öğretmenliği, %3,9’nun branşının Bilgisayar Öğretmenliği, %15,7’sinin ise diğer branşlardan olduğu ortaya çıkmıştır. Karabük Milli Eğitim Müdürlüğü’nün epey bir emek, zaman ve para harcayarak düzenlediği BTÖ kursunu tamamlayan

öğretmenlerinin çoğunun branşının sınıf öğretmenliği olduğu göz önüne alınırsa birçok kalifiye öğretmenin değerlendirilmediği, verilen emeklerin boşa gittiği söylenebilir.

Katılımcı öğretmenlerin %78,6 ile büyük çoğunluğunu Müdür ve Müdür Yardımcısı olarak ayrı ayrı belirtilmiş okul yöneticilerinin oluşturduğu, 70 ilköğretim okulu olduğu, her okulun müdür ve müdür yardımcısının ankete katıldığı görülmektedir. Araştırmanın amacına uygun olarak yöneticilerin asıl branşları dikkate alınmamıştır(Tablo 9).

4.1.2. Katıldıkları bilgisayar kurslarının toplam süresi

Araştırmada ikinci olarak örneklem grubunun hizmet içi kapsamında şu ana kadar katıldıkları bilgisayar kurslarının süreleri belirlenerek Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Öğretmenlerin Katıldıkları Bilgisayar Kurslarının Toplam Süresi

Süre	f	%
0-49 saat	0	0
50-99 saat	10	5,6
100-149 saat	35	19,7
150-199 saat	44	24,7
200 saat ve üzeri	89	50

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerin en az 50 saat bilgisayar kursuna katıldığı, katılımcıların yaklaşık %20’sinin 100-149 saat arasında, %25’inin 150-199 saat arasında, %50’sinin 200 saat ve üzerinde bilgisayar kursuna katıldığı söylenebilir.

Elde edilen bu değerler göz önüne alındığında, öğretmenlerin çoğunun 150 saatin üzerinde bilgisayar kurslarına katıldığı söylenebilir.

4.1.3. Okulda bilgisayar teknolojisi sınıfı var mı?

Araştırmada üçüncü olarak örneklem grubunun görev yaptıkları okullarda BT Sınıflarının olup olmadığı belirlenerek Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Bilişim Teknolojisi Sınıfı Olan İlköğretim Okullarının Sayısı

BTS	f	%
Var	67	96
Yok	3	4

Tablo 11 incelendiğinde, Karabük ilindeki 70 ilköğretim okullarının %96’sında Bilgi Teknolojisi Sınıfının olduğu görülmüştür.

Buna göre Karabük ilindeki ilköğretim okullarının hemen hemen hepsinde BTS olduğu söylenebilir.

4.2. “Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ)’nin anlamına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun BTÖ hakkındaki düşünceleri belirlenerek Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12 incelendiğinde, “BTÖ, görevlendirildiği kurumda BT alanında rehberlik yapan kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %91,6’sı “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,91’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, görevlendirildiği kurumda BT alanında rehberlik yapan kişidir görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

Tablo 12. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ)’nin Anlamına İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

		Dereceler											
No	Görüşler	(5) Tamamen Katılıyorum		(4) Katılıyorum		(3) Kısmen Katılıyorum		(2) Katılmıyorum		(1) Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$	s
1	Görevlendirildiği kurumda BT alanında rehberlik yapan kişidir .	163	91,6	15	8,4	.	.	.	.	.	.	4,91	0,02
2	BTÖ, teknolojik gelişmeleri takip ederek kurumuna ve çevresine bu gelişmeleri aktaran kişidir.	128	71,9	50	28,1	.	.	.	.	.	.	4,71	0,03
3	BTÖ, BT sınıflarının ihtiyaçlarını tespit eden kişidir.	58	32,6	60	33,7	60	33,7	.	.	.	.	3,98	0,06
4	BTÖ, BT sınıfından sorumlu olan kişidir.	161	90,4	17	9,6	.	.	.	.	.	.	4,90	0,02
5	BT Sınıfların eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine ihtiyaç vardır.	167	93,8	11	6,2	.	.	.	.	.	.	4,93	0,01
6	BTÖ’ler bilgisayar derslerine girebilir.	89	50	48	27,0	41	23,0	.	.	.	.	4,26	0,06
7	Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerektiğini düşünüyorum.	161	90,4	17	9,6	.	.	.	.	.	.	4,90	0,02

“BTÖ, teknolojik gelişmeleri takip ederek kurumuna ve çevresine bu gelişmeleri aktaran kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %71,9’u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,71’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, teknolojik gelişmeleri takip ederek kurumuna ve çevresine bu gelişmeleri aktaran kişidir görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ, BT sınıflarının ihtiyaçlarını tespit eden kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %32,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %33,7’si “Katılıyorum”, %33,7’si “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 3,98’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, BT sınıflarının ihtiyaçlarını tespit eden kişidir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ, BT sınıfından sorumlu olan kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %90,4’ü “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,90’dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, BT sınıfından sorumlu olan kişidir görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BT Sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine ihtiyaç vardır”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %93,8’i “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,93’tür. Bu ortalama göre öğretmenlerin BT Sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine ihtiyaç vardır görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’ler bilgisayar derslerine girebilir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %50’si “Tamamen Katılıyorum”, %27’si “Katılıyorum”, %23’ü “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,26’dır. Bu ortalama göre öğretmenlerin BTÖ’ler bilgisayar derslerine girebilir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %90,4’ü “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,90’dır. Bu ortalama göre öğretmenlerin Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

Bu bölümde genel olarak öğretmenlerin BTÖ’leri bir okul için önemli ve gerekli gördükleri ortaya çıkmıştır. Bunun için Okul Müdürlüklerine mutlaka BTÖ norm kadrosu verilmelidir. Bu bulgular Akkoyunlu ve Orhan’ın (2003) “okullarda yeterli formatör/bilgisayar öğretmeni bulunmadığı, teknik eleman ihtiyacının bulunduğu” bulgusuyla paralellik göstermektedir.

Bu bulgular Memedova’nın (2001) “bilgisayar formatör öğretmenlerin, yarısından çoğunun okuldaki bilgisayar laboratuvarında çıkan sorunları kendi başlarına çözdükleri, öğretmenlere bilgisayar kullanmada yardımcı oldukları; yaklaşık yarısının çalıştıkları okullardaki bilgisayar laboratuvarını mesai saatleri içerisinde sürekli açık tuttıkları ve Türkiye’de bilgisayar formatör öğretmeni sayısının az olduğu” bulgularıyla da örtüşmektedir.

4.3. “Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun okullardaki Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin ve Bilişim Teknolojisi Sınıflarının rolüne ilişkin görüşleri alınarak Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve BT Öğretmenlerine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

		Dereceler											
No	Görüşler	(5) Tamamen Katılıyorum		(4) Katılıyorum		(3) Kısmen Katılıyorum		(2) Katılmıyorum		(1) Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$	S
8	BTS, öğrencilere ileri seviye bilgisayar becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır.	106	59,6	20	11,2	52	29,2	.	.	.	.	4,30	0,06
9	Bilgi teknolojisi sınıfı, bilgisayar kursları düzenleme amacıyla da kullanılmaktadır.	151	84,8	19	10,7	8	4,5	.	.	.	.	4,80	0,03
10	BTÖ, okullarda bilgisayarların teknik arızalarını gideren kişidir.	160	89,9	18	10,1	.	.	.	.	.	.	4,89	0,02
11	BTÖ, okuldaki öğretmenlerinin bilgisayar konusunda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olan kişidir.	150	84,2	22	12,4	6	3,4	.	.	.	.	4,80	0,03
12	Eğitim ihtiyaçları belirlenirken ve eğitime alınırken BTÖ'lerinin görüşlerinin alınması gerektiğini düşünüyorum.	81	45,5	97	54,5	.	.	.	.	.	.	4,45	0,03
13	İş yükleri dolayısıyla Özel Hizmet Tazminatı oranlarının artırılması gerektiğini düşünüyorum.	9	5,1	21	11,8	142	79,8	2	1,1	4	2,2	3,16	0,04

Tablo 13 incelendiğinde, “BTS, öğrencilere ileri seviye bilgisayar becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %59,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %29,2’si “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,30’dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS, öğrencilere ileri seviye bilgisayar becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Bilgi teknolojisi sınıfı, bilgisayar kursları düzenleme amacıyla da kullanılmaktadır”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %84,8’i “Tamamen Katılıyorum”

şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,80'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin bilgi teknolojisi sınıfı, bilgisayar kursları düzenleme amacıyla da kullanılmaktadır görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ, okullarda bilgisayarların teknik arızalarını gideren kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %89,9'u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,89'dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, okullarda bilgisayarların teknik arızalarını gideren kişidir görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ, okuldaki öğretmenlerinin bilgisayar konusunda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olan kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %84,2'i “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,80'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, okuldaki öğretmenlerinin bilgisayar konusunda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olan kişidir görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“Eğitim ihtiyaçları belirlenirken ve eğitime alınırken BTÖ'lerin görüşlerinin alınması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %45,5'i “Tamamen Katılıyorum”, %54,5'i “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,45'tir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin eğitim ihtiyaçları belirlenirken ve eğitime alınırken BTÖ'lerin görüşlerinin alınması gerektiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“İş yükleri dolayısıyla Özel Hizmet Tazminatı oranlarının artırılması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %79,8'i “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 3,16'dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin iş yükleri dolayısıyla Özel Hizmet Tazminatı oranlarının artırılması gerektiğini düşünüyorum görüşüne kısmen katıldıkları söylenebilir.

Bu bölümde genel olarak öğretmenlerin, bilgisayar becerilerinin gelişmesinde BTÖ'lerin ve BT Sınıflarının önemli rol oynadıklarını düşündükleri söylenebilir. Memedova'nın (2001) "Türkiye'de bilgisayar formatör öğretmeni sayısının az olduğu" bulgusu ve Kılıç ve Özdemir'in (2003) "birçok okulda halen bilgi teknolojisi sınıfı bulunmadığı" bulgusu böyle önemli bir role sahip olan BTÖ ve BT Sınıflarının sayısının yeterli olmadığını göstermektedir. Araştırmamızın önceki bölümlerinde belirtildiği üzere şu anda Karabük İli'nde hemen hemen her okulda BTS olması Kılıç ve Özdemir'in (2003) sözü edilen bulgusuyla örtüşmemektedir. Bu da 2003'ten bu yana BTS ihtiyacının büyük ölçüde karşılandığını göstermektedir. Ama BTÖ sayısının yetersizliği Memedova'nın (2001) sözü edilen bulgusuyla örtüşmektedir.

4.4. "Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin aldıkları ve verdikleri eğitimlere ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?" alt amacına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin aldıkları ve verdikleri eğitimlerin niteliklerine ilişkin görüşleri belirlenerek Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14 incelendiğinde, "BTS, öğrencilerin bilgisayar becerilerinin artırılmasında kullanılmaktadır", görüşüne katılımcı öğretmenlerin %89,9'u "Tamamen Katılıyorum" şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,89'dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS, öğrencilerin bilgisayar becerilerinin artırılmasında kullanılmaktadır görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

"Bilgi teknolojisi sınıfında, ders dışı zamanlarda öğrencilere BTÖ tarafından rehberlik yapılmaktadır", görüşüne katılımcı öğretmenlerin %69,7'si "Katılıyorum" şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,24'tür. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin bilgi teknolojisi sınıfında, ders dışı zamanlarda öğrencilere BTÖ tarafından rehberlik yapılmaktadır görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 14. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Aldıkları ve Verdikleri Eğitimlere İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri

		Dereceler											
No	Görüşler	(5) Tamamen Katılıyorum		(4) Katılıyorum		(3) Kısmen Katılıyorum		(2) Katılmıyorum		(1) Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$	S
14	BTS, öğrencilerin bilgisayar becerilerinin artırılmasında kullanılmaktadır.	160	89,9	18	10,1	.	.	.	.	.	.	4,89	0,02
15	Bilgi teknolojisi sınıfında, ders dışı zamanlarda öğrencilere BTÖ tarafından rehberlik yapılmaktadır.	49	27,5	124	69,7	5	2,8	.	.	.	.	4,24	0,03
16	BTS, çevre halkının eğitimi amacıyla kullanılmaktadır.	160	89,9	18	10,1	.	.	.	.	.	.	4,89	0,02
17	BTS olan okullarda halkla daha iç içe bir eğitim verilebilmektedir.	49	27,5	113	63,5	11	6,2	3	1,7	2	1,1	4,14	0,05
18	Formatörlük eğitiminin gerekli olduğunu düşünüyorum.	171	96,1	4	2,2	3	1,7	.	.	.	.	4,94	0,02
19	Formatörlük eğitimlerine yeni öğrenme alanlarının eklenmesi gerektiğini düşünüyorum.	89	50,0	87	48,9	2	1,1	.	.	.	.	4,48	0,03
20	BTÖ'lere verilen eğitimlerin uzman kişilerce verildiğini düşünüyorum.	6	3,4	153	86,0	13	7,3	.	.	6	3,4	3,85	0,04
21	BTÖ'lere ilsis, e-okul gibi okul ve öğrenci programları üzerine gerekli eğitimlerin de verilmesi gerekir.	44	24,7	93	52,2	41	23,1	.	.	.	.	4,01	0,05
22	BTÖ'lerin okullarda görevlendirilmesini olumlu bir gelişme olarak görüyorum.	171	96,1	7	3,9	.	.	.	.	.	.	4,96	0,01

“BTS, çevre halkının eğitimi amacıyla kullanılmaktadır”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %89,9’u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,89’dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS, çevre halkının eğitimi amacıyla kullanılmaktadır görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTS olan okullarda halkla daha iç içe bir eğitim verilebilmektedir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %63,5’i “Katılıyorum” görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,14’tür. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS olan okullarda halkla daha iç içe bir eğitim verilebilmektedir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Formatörlük eğitiminin gerekli olduğunu düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %96,1’i “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,94’tür. Bu

ortalamaya göre öğretmenlerin formatörlük eğitiminin gerekli olduğunu düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“Formatörlük eğitimlerine yeni öğrenme alanlarının eklenmesi gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %50’si “Tamamen Katılıyorum”, %48,9’u “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,48’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin formatörlük eğitimlerine yeni öğrenme alanlarının eklenmesi gerektiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’lere verilen eğitimlerin uzman kişilerce verildiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %86’sı “Katılıyorum”, şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 3,8’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ’lere verilen eğitimlerin uzman kişilerce verildiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’lere ilsis, e-okul gibi okul ve öğrenci programları üzerine gerekli eğitimlerin de verilmesi gerekir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %24,7’si “Tamamen Katılıyorum”, %52,2’si “Katılıyorum”, %23,1’i “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,01’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ’lere ilsis, e-okul gibi okul ve öğrenci programları üzerine gerekli eğitimlerin de verilmesi gerekir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’lerin okullarda görevlendirilmesini olumlu bir gelişme olarak görüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %96,1’i “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,96’dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ’lerin okullarda görevlendirilmesini olumlu bir gelişme olarak görüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

Bu bölümdeki bulgulara göre BTS halkın eğitimi açısından önemli bir yere sahiptir, BTÖ’lerin okullarda görevlendirilmesini olumlu bir gelişmedir, tüm formatörler bir hazırlık kursundan geçirilmelidir ve kendilerine eğitim öğretim ihtiyaçları doğrultusunda sürekli eğitimler verilmelidir. Bu bulgu METARGEM’in (1999)

“formatör öğretmen sayısının artırılması ve düzenli aralıklarla hizmetiçi eğitimden geçirilmesi” bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

4.5. “Uygulamada karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?” alt amacına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri belirlenerek Tablo 15’te belirtilmiştir.

Tablo 15. Uygulamada Karşılaşılan Temel Sorunlar

		Dereceler											
No	Görüşler	(5) Tamamen Katılıyorum		(4) Katılıyorum		(3) Kısmen Katılıyorum		(2) Katılmıyorum		(1) Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	$\bar{X}$	S
23	BTS, öğrencilere, bilgisayar okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır.	147	82,6	31	17,4	.	.	.	.	.	.	4,82	0,02
24	BTS, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak düzenlenmelidir.	11	6,1	136	76,4	31	17,5	.	.	.	.	3,88	0,03
25	Öğrenciler, bilgi teknolojisi sınıfında ders dışı zamanlarda okulda bulunan eğitim yazılımlarını inceleyebilmektedir.	167	93,8	11	6,2	.	.	.	.	.	.	4,05	0,03
26	BTÖ, BT alanında mahalli hizmet içi eğitimler veren kişidir.	.	.	.	.	15	8,4	117	65,8	46	25,8	1,82	0,04
27	BTÖ, okullarda Satın Alma ve Muayene Komisyonun bir üyesidir.	98	55,1	69	38,8	11	6,1	.	.	.	.	4,48	0,04
28	BTÖ'lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değilde bilgisayar derslerine girmeleri gerektiğini düşünüyorum.	161	90,4	17	9,6	.	.	.	.	.	.	4,90	0,02

Tablo 15 incelendiğinde, “BTS, öğrencilere, bilgisayar okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %82,6’sı “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,82’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS, öğrencilere, bilgisayar okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTS, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak düzenlenmelidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %76,4’ü “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 3,88’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTS, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak düzenlenmelidir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Öğrenciler, bilgi teknolojisi sınıfında ders dışı zamanlarda okulda bulunan eğitim yazılımlarını inceleyebilmektedir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %93,8’i “Katılıyorum”, şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,05’tir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin öğrenciler, bilgi teknolojisi sınıfında ders dışı zamanlarda okulda bulunan eğitim yazılımlarını inceleyebilmektedir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ, BT alanında mahalli hizmet içi eğitimler veren kişidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %65,8’i “Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 1,82’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, BT alanında mahalli hizmet içi eğitimler veren kişidir görüşüne katılmadıkları söylenebilir.

“BTÖ, okullarda Satın Alma ve Muayene Komisyonun bir üyesidir”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %55,1’i “Tamamen Katılıyorum”, %38,8’i “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,48’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ, okullarda Satın Alma ve Muayene Komisyonun bir üyesidir görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değil de bilgisayar derslerine girmeleri gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %90,4’ü “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,90’dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ’lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değil de bilgisayar derslerine girmeleri gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

Bu bölümdeki bulgulara göre öğrenciler, bilgi teknolojisi sınıfını ders dışı zamanlarda da kullanabilmektedir ki bu onlar açısından çok önemli ve yararlı bir durumdur. Bu bulgu Kılıç ve Özdemir'in (2003) "idarecilerin bilgisayarları koruma maksadı ile laboratuvarları kapalı tutma eğiliminde oldukları, öğrenci bilgisayar etkileşim sürelerinin yeterli olmadığı" bulgusuyla, Karagöz'ün (2004) "bilgi teknolojisi sınıflarının bilgisayar dersi dışında, bilgisayar destekli eğitim ya da eğitimi destekleme amacıyla kullanılmadığı, bakanlığın gönderdiği eğitim CD'leri, video kasetleri, tepegöz saydamları ve televizyonun yeterince kullanılmadığı" bulgularıyla örtüşmemektedir. Bu da 2003'ten bu yana bu problemin çözüldüğünü gösterir.

Akkoyunlu ve Orhan'ın (2003) "formatör öğretmenlerin hem bilgisayar derslerine hem de alanlarıyla ilgili derslere girdikleri" bulgusu hem 2003'teki hem de şu andaki durumu ifade etmektedir. Ancak bu bölümdeki bulgulara göre öğretmenlerimiz artık BTÖ'lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branş derslerine değil de bilgisayar derslerine girmeleri gerektiğini düşünmektedir.

4.6. "Yönetici ve öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği uygulaması ve eğitim projeleri konusunda geleceğe dönük beklentileri nelerdir? alt amacına ilişkin bulgular

Bu bölümde örneklem grubunun mevcut Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği uygulamasının iyileştirilmesine ilişkin görüşleri belirlenerek Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16 incelendiğinde, "BTÖ'leri, BT sınıflarının teknik ihtiyaçlarını karşılayacak kişiler olarak görüyorum", görüşüne katılımcı öğretmenlerin %60,1'i "Tamamen Katılıyorum" şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,50'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ'leri, BT sınıflarının teknik ihtiyaçlarını karşılayacak kişiler olarak görüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

Tablo 16. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği Uygulaması ve Eğitim Projeleri Konusunda Beklentiler

		Dereceler											
No	Görüşler	(5) Tamamen Katılıyorum		(4) Katılıyorum		(3) Kısmen Katılıyorum		(2) Katılmıyorum		(1) Hiç Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
29	BTÖ'leri, BT sınıflarının teknik ihtiyaçlarını karşılayacak kişiler olarak görüyorum.	107	60,1	54	30,3	17	9,6	.	.	.	.	4,50	0,04
30	Bakanlıkça BT alanında yürütülen projelerin sayısının ve kapsamının genişletilmesinde BTÖ'lerinin sayısındaki artışın etkili olduğunu düşünüyorum.	158	88,8	20	11,2	.	.	.	.	.	.	4,88	0,02
31	Bakanlığımızın BTÖ'ler için köklü değişiklikler yapması gerektiğini düşünüyorum.	105	59,0	38	21,3	35	19,7	.	.	.	.	4,39	0,05
32	BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	99	55,6	69	38,8	10	5,6	.	.	.	.	4,50	0,04
33	Formatör öğretmenin, BT laboratuvarlarının ihtiyaçlarının temininde söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum.	160	89,9	12	6,7	6	3,4	.	.	.	.	4,86	0,03
34	BT Sınıfının, özel gün ve haftalarla ilgili film ve slayt gösterileri gibi projeleri izletmek için kullanılmasının uygun olduğunu düşünüyorum.	14	7,9	156	87,6	8	4,5	.	.	.	.	4,03	0,02
35	Gelecekte alacakları eğitimlerin BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiğini düşünüyorum.	119	66,9	59	33,1	.	.	.	.	.	.	4,66	0,03
36	BTÖ'lere okullarda, ilgili araç gereçlerini koyabileceği, öğretimi aksatmadan arızaların tamirinde kullanabileceği, rahatlıkla çalışabileceği ayrı bir odanın tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyorum.	74	41,6	67	37,6	37	20,8	.	.	.	.	4,20	0,05
37	Eşit çalışma koşullarında çalışabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.	30	16,9	8	4,5	134	75,3	2	1,1	4	2,2	3,32	0,06
38	İlgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB'in destek vermesi gerektiğini düşünüyorum.	14	7,9	161	90,4	3	1,7	.	.	.	.	4,06	0,02
39	Uzmanlık alanlarının belirlenerek herkesin her projede görev almaması gerektiğini düşünüyorum.	156	87,6	16	9,0	6	3,4	.	.	.	.	4,84	0,03
40	BTÖ seçimi için BT alanına özel sınav yapılması gerektiğini düşünüyorum.	160	89,9	18	10,1	.	.	.	.	.	.	4,89	0,02
41	BTÖ'lerin sadece bilişim teknolojileri öğretmenlerinden oluşması gerektiğini düşünüyorum.	9	5,1	11	6,2	67	37,6	44	24,7	47	26,4	2,38	0,08

“Bakanlıkça BT alanında yürütülen projelerin sayısının ve kapsamının genişletilmesinde BTÖ'lerinin sayısındaki artışın etkili olduğunu düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %88,8'i “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş

belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,88'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin Bakanlıkça BT alanında yürütülen projelerin sayısının ve kapsamının genişletilmesinde BTÖ'lerinin sayısındaki artışın etkili olduğunu düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“Bakanlığımızın BTÖ'ler için köklü değişiklikler yapması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %59'u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,39'dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin Bakanlığımızın BTÖ'ler için köklü değişiklikler yapması gerektiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilmesi gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %55,6'sı “Tamamen Katılıyorum”, %38,8'i “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,50'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilmesi gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“Formatör öğretmenin, BT laboratuvarlarının ihtiyaçlarının temininde söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %89,9'u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,86'dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin formatör öğretmenin, BT laboratuvarlarının ihtiyaçlarının temininde söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BT Sınıfının, özel gün ve haftalarla ilgili film ve slayt gösterileri gibi projeleri izletmek için kullanılmasının uygun olduğunu düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %87,6'sı “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,03'tür. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BT Sınıfının, özel gün ve haftalarla ilgili film ve slayt gösterileri gibi projeleri izletmek için kullanılmasının uygun olduğunu düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Gelecekte alacakları eğitimlerin BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %66,9’u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,66’dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin gelecekte alacakları eğitimlerin BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ'lere okullarda, ilgili araç gereçlerini koyabileceği, öğretimi aksatmadan arızaların tamirinde kullanabileceği, rahatlıkla çalışabileceği ayrı bir odanın tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %41,6’sı “Tamamen Katılıyorum”, %37,6’sı “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,20’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ'lere okullarda, ilgili araç gereçlerini koyabileceği, öğretimi aksatmadan arızaların tamirinde kullanabileceği, rahatlıkla çalışabileceği ayrı bir odanın tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Eşit çalışma koşullarında çalışabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %75,3’ü “Kısmen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 3,32’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin eşit çalışma koşullarında çalışabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum görüşüne kısmen katıldıkları söylenebilir.

“İlgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB’in destek vermesi gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %90,4’ü “Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,06’dır. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin ilgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB’in destek vermesi gerektiğini düşünüyorum görüşüne katıldıkları söylenebilir.

“Uzmanlık alanlarının belirlenerek herkesin her projede görev almaması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %87,6’sı “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,84’tür. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin uzmanlık alanlarının belirlenerek herkesin her projede görev almaması gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ seçimi için BT alanına özel sınav yapılması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %89,9’u “Tamamen Katılıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 4,89’dur. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ seçimi için BT alanına özel sınav yapılması gerektiğini düşünüyorum görüşüne tamamen katıldıkları söylenebilir.

“BTÖ’lerin sadece bilişim teknolojileri öğretmenlerinden oluşması gerektiğini düşünüyorum”, görüşüne katılımcı öğretmenlerin %37,6’sı “Kısmen Katılıyorum”, %24,7’si “Katılmıyorum”, %26,4’ü “Hiç Katılmıyorum” şeklinde görüş belirtmektedir. Katılımcılara yöneltilen bu görüşün derecesinin aritmetik ortalaması 2,38’dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin BTÖ’lerin sadece bilişim teknolojileri öğretmenlerinden oluşması gerektiğini düşünüyorum görüşüne katılmadıkları söylenebilir.

Bu bölümdeki bulgulara göre Bakanlığımızın BTÖ’lerin çalışma şartlarını (süresi, kapsamı vb.) yeniden değerlendirerek, düzenlemeleri içeren yeni bir yönetmelik çıkarması gerektiği, BTÖ’lerin gelecekte alacakları eğitimlerin, BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiği, BTÖ’lere okullarda, ilgili araç gereçlerini koyabileceği, öğretimi aksatmadan arızaların tamirinde kullanabileceği, rahatlıkla çalışabileceği ayrı bir odanın tahsis edilmesi gerektiği, BTÖ’lerin ilgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB’nin destek vermesi gerektiği, BTÖ seçimi için BT alanına özel sınav yapılması gerektiği söylenebilir. Bu bulgular Gürol ve diğerlerinin (2008) “EBFÖ’lere bir an önce il/ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde kadrolu hale getirilmesi, yayımlanmış bir yönetmelik gereği, fiilen derse girmedikleri için denge tazminatın yararlanamayan katılımcıların maddi kayıpları olduğundan bu durumun düzeltilmesi için gereken işlemlerin yapılması, BT ile ilgili yeni bir birim oluşturularak bu birim bünyesinde görev yapmak istedikleri, EBFÖ’ler kendileri için

planlanan eğitimlere görüşleri alınmadan çağırıldıkları için sorunlar yaşadıklarını, bu konuda kendilerinin görüş alınmasının eğitimlerden daha fazla verim alınmasını sağlayacağı” bulgularıyla kısmen benzerlik göstermektedir.

Ayrıca öğretmenlerimiz BTÖ olabilmek için mutlaka bilişim teknolojileri öğretmenliğinden mezun olmanın gerekmediğini düşünmektedir. Öğretim gördüğü alan dışında çok farklı bir işte çalışan ve çok başarılı olan insanların olduğu unutulmamalıdır. Bu alan bir de bilgisayar sektörü olursa, ilkokul mezunu bir kişinin bile bu konuda inanılmaz seviyelere gelebilmesi muhtemeldir. Şu anda Bilgisayar Programcılığı’nda okuyan biri olarak şunu söyleyebilirim; Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nde bile her şeyi tam olarak öğretmezler. Kişinin o işi iyi öğrenmesi ancak bilgisayar başında harcadığı zaman, araştırma ve uygulama denemeleriyle mümkün olabilir. Kendini bilgisayar alanında geliştiren öğretmenlerimizi BTÖ olarak değerlendirmek ve bilgilerinden yararlanmak son derece önemlidir ve olumlu sonuçlar doğuracaktır.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgu ve yorumlarına dayalı olarak elde edilen sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Bu bölümde araştırmanın bulgu ve yorumlarına dayalı olarak elde edilen sonuçlar araştırmanın yöntemine uygun olarak beş başlık altında yer almaktadır.

5.1.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ)'nin Anlamına İlişkin Sonuçlar:

- Ankete katılan öğretmenler BTÖ'lerin, kurumlarda BT alanında rehberlik yapan, teknolojik gelişmelerden haberdar olunmasını sağlayan, BT sınıfından sorumlu olan kişi olduğunu kabul etmektedir.
- Ankete katılan öğretmenler BT Sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine kesinlikle ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir.
- Ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

5.1.2. Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine İlişkin Sonuçlar:

- Ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu BTÖ'lerin okullarda bilgisayarların teknik arızalarını giderdiği gibi öğretmenlerin ve öğrencilerin

bilgisayar konusunda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmektedir.

- Ankete katılanlar eğitim ihtiyaçları belirlenirken ve eğitime alınırken BTÖ'lerin görüşlerinin mutlaka alınması gerektiğini ifade etmektedir.

5.1.3. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Aldıkları ve Verdikleri Eğitimlere İlişkin Sonuçlar:

- Anket katılanlar BTS'nın, öğrencilerin bilgisayar becerilerinin artırılmasında ve çevre halkının eğitimi amacıyla kullanıldığını belirtmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin çoğu BTÖ'lerin okullarda görevlendirilmesinin olumlu bir gelişme olduğu ve formatörlük eğitiminin gerekli olduğu sonucuna varmıştır.

5.1.4. Uygulamada Karşılaşılan Temel Sorunlara İlişkin Sonuçlar:

- Ankete katılan öğretmenler BTS'nın, öğrencilere bilgisayar okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanıldığını ancak BTS'nın, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak düzenlenmesi gerektiğini belirtmektedir.
- Ankete katılanlar BTÖ'lerin, BT alanında mahalli hizmet içi eğitim vermediğini ifade etmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin çoğu BTÖ'lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değil de bilgisayar derslerine girmeleri gerektiği ifade etmektedir.

5.1.5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği Uygulaması ve Eğitim Projeleri Konusundaki Beklentilere İlişkin Sonuçlar:

- Ankete katılanlar BTÖ'leri, BT sınıflarının teknik ihtiyaçlarını karşılayacak kişiler olarak görmektedir.

- Ankete katılan öğretmenlerin çoğu formatör öğretmenin, BT laboratuvarlarının ihtiyaçlarının temininde söz sahibi olması gerektiğini ifade etmektedir.
- Ankete katılanlar formatör öğretmenlerin gelecekte alacakları eğitimlerin, BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiğini belirtmektedir.
- Ankete katılanlar formatör öğretmenlerin BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilmesi gerektiğini ifade etmektedir.
- Ankete katılan öğretmenler, formatör öğretmenlerin ilgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB'nin destek vermesi gerektiğini belirtmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin çoğu, BTÖ olabilmek için mutlaka bilişim teknolojileri öğretmenliğinden mezun olmanın gerekli olmadığı ancak BTÖ seçimi için BT alanına özel bir sınavın yapılması gerektiği sonucuna varmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgulara dayanarak geliştirilen öneriler, uygulamaya yönelik öneriler ve yapılacak araştırmalara yönelik olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

5.2.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ) Uygulamasına İlişkin Öneriler

- BT Sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için her okulda en azından bir BTÖ bulundurulabilir.
- Kısa süreli görevlendirmelerden vazgeçilerek, kendilerini güvende hissetmeleri ve işlerini severek yapmaları için BTÖ'lere kadro verilebilir.
- Eğitim ihtiyaçları belirlenirken BTÖ'lerin görüşleri alınabilir.
- BTS'leri, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak yeniden düzenlenebilir.

- BTÖ'lerin, BT alanında mahalli hizmet içi eğitim vermeleri sağlanabilir.
- BTÖ'lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değil de bilgisayar derslerine girmeleri sağlanabilir.
- Formatör öğretmenlerin gelecekte alacakları eğitimler konusunda BTÖ görüşleri alınabilir ve isteğe göre eğitimlere çağrılabilirler.
- MEB tarafından formatör öğretmenler, BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilebilir ve ilgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılmaları sağlanabilir.

5.2.2. Yapılacak Yeni Araştırmalara İlişkin Öneriler

- Daha yararlı ve tutarlı sonuçlar verebilmesi için Türkiye genelini kapsayacak daha geniş süreli ve katılımlı araştırma yapılabilir.
- Uzaktan eğitim yoluyla BTÖ'lere nasıl bir eğitim verilebileceğine ilişkin bir araştırma yapılabilir.
- Diğer öğretmenlerin BTÖ'lere ve formatörlük uygulamasına ilişkin görüşleri alınabilir.
- BTÖ'lerin formatör oluncaya kadar hangi aşamalardan geçtikleri ve aldıkları eğitimler yeterlilik açısından incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Acun, R. (1998). *Bilim, Bilgi Teknolojisi ve Türkiye*. Web: <http://www.history.hacettepe.edu.tr/archive/bilim.html> adresinden 10 Ocak 2010'da alınmıştır.
- Adana 2. İdare Mahkemesi. (2009). *11.06.2009 tarih, 2009/58 nolu Yürütmenin Durdurulması Kararı*. Web: http://www.adanaformator.org/forum/forum_posts.asp?TID=429&PID=3080#3080 adresinden 01 Şubat 2010'da alınmıştır.
- Akkoyunlu, B. (2000). *Okul öncesinde Bilgisayar Destekli Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, S. 116– 130.
- Akkoyunlu, B. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Odabaşı, F. (Ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Alkan, C. (1995). *Eğitim Teknolojisi*. (Dördüncü Baskı). Ankara: Atilla Kitabevi.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Altun, S (2007). *İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Becerileri ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Tutumları Üzerine Bir Araştırma(Bartın Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Büro Yönetimi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Bayrakçı, M. (2005). “Avrupa Birliği ve Türkiye Eğitim Politikalarında Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Ve Mevcut Uygulamalar”. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:167.
- Bütün Kuş, B (2005). *Öğretmenlerin Bilgisayar Öz-yeterlilik İnançları ve Bilgisayar Destekli Öğretime Yönelik Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Cavalier, R. and Reeves T. L.. "*International Perspectives on the Impact of Computing in Education to Special Issue*", Education Technology. September 1993, ss.7-10.

Çelikten, M (2002). Okul müdürlerinin bilgisayar kullanma becerileri. *Mili Eğitim Dergisi*, s.155-156.

Çoklar, A. N., KILIÇER, K. (2007, 3-5 May). The Proceedings of 7 th International Educational Technology Conference Conference'da sunuldu, Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC.

Dirisağlık, F (2007). *Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Eskişehir.

Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. (2008). *Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Görevlendirme Yazısı*. (4732 sayılı). Ankara: MEB-EĞİTEK.

Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. (2009). *Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği*. Web:<http://bitefo.meb.gov.tr/detay.asp?git=mufredat&goster=52>. adresinden 07 Haziran .2009'da alınmıştır.

Gay, L. R.(1996). Educational Research. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Gürol, M., AVUZALP, N., ÇELİK, E. (2008, 6-8 May). *Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Uygulamaya İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*. XIII. International Educational Technologies Conference'da sunuldu, Eskişehir .

Hesapçıoğlu, M. (2001). Post modern toplumda eğitim, okul ve insan hakları. İstanbul: Sedar Yayınları.

- Hızal, A. (1989). *Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları
- Javeri, M. (2003). *Technology integration: Best Practices In Higher Education*. Doctoral Dissertation, University of Northem Colorado, Greeley.
- Karagöz, İ. (2004). *İlköğretim Okulu Müdürleri ve Formatör Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Kullanımına Yönelik Görüşleri*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Keskinkılınç, F.M.(2003). *E-Türkiye Çalışmaları Dünya Bilgi Toplumu ve Ulusal Bilgi Toplununun Oluşturulması Çalışmalarında Milli Eğitim Bakanlığınca Yapılması, Alınması Gerekli Önlemler*. Web:<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular/CenevreDunyaBilgiToplumu/BilgiToplumuCalismalariVeMEB.htm> adresinden 16 Mayıs 2009’da alınmıştır.
- Kiper, A. (2008). *İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojilerini Derslerde Kullanım Durumları ve Bilgi Teknolojileri İle İlgili Almış Oldukları Hizmet İçi Eğitimler Hakkındaki Görüşleri (Sakarya İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Küçükahmet, L. (1998). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Kocasaraç, H (2003). *Bilgisayar Öğretim Alanında Kullanımına İlişkin Öğretim Yeterlilikleri(Çanakkale Müfredat Laboratuar Okulları Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Kombıçak, M (2008). *İlköğretim Okul Müdürlerinin Yeterliliklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, İstanbul.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1993). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Koordinatör Öğretmenlerin Görevleri Hakkında Yönerge*. Tebliğler Dergisi. Sayı: 2378.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. ANKARA: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı*. Web: <http://btefo.meb.gov.tr> adresinden 15 Nisan 2009'da alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen Görevlendirmesi*. ANKARA: MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. Sayı: 12089.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri*. ANKARA: MEB Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı. Sayı: 1056.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2008). *Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen Görevlendirmesi*. ANKARA: MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. Sayı: 573.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen Görevlendirmesi*. ANKARA: MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. Sayı: 22166.

Medya'dan Haberler (2009, Ocak). *Öğretmenler Formatör Olarak Görev Almak İstemiyor*. Web: <http://www.memurlar.net/haber/128106> adresinden 15 Mart 2009'da alınmıştır.

Odabaşı, F. (1998). *Bilgisayar*. Hoşcan, Y. (Ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Orhan, F., Akkoyunlu, B. (2003). Eğitici Bilgisayar Formatör (Master) Öğretmenlerinin Profilleri ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklerle İlişkin Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 24, 90-100.

Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. (2007). *Projeler*. Web: <http://projeler.meb.gov.tr>. adresinden 15 Mart 2009'da alınmıştır.

Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. (2009). *Eğitim Çerçevesi Projesi I. ve II. Fazı*. Web: http://projeler.meb.gov.tr/pkml/index.php?option=com_content&view=category&id=23&Itemid=65 adresinden 28 Nisan 2009'da alınmıştır.

Sekeran, U. (2003). *Research Method For Business*. John Willey High Education.

Şener, H. İ. (2004). Lizbon Stratejisi ve Türkiye'nin Rekabet Gücü. *Dış Ticaret Dergisi*, Sayı: 31.

Şeyhoğlu, M (2005). *Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Bilgisayar Kaygı Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Tonta, Y. (1999). *Bilgi Toplumu ve Bilgi Teknolojisi*. Türk Kütüphaneciliği. Web: <http://yunus.hun.edu.tr/~tonta/yayinlar/biltop99a.htm> adresinden 29 Ocak 2010'da alınmıştır.

Ural, A., Kılıç, A.(2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Uşun, S. (2000). *Dünyada ve Türkiye'de Bilgisayar Destekli Öğretim*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Yalın, H. İ. (2001). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: NobelYayımları.

EKLER

Ek. 1: Araştırma Anketi

Sayın Meslektaşım,

Bu anket Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde hazırlanan yüksek lisans tezinin bir parçası olup, İlköğretim okullarında çalışan yönetici ve bilişim teknolojileri formatör öğretmenlerin mevcut “Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni” uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma bilimsel bir amaç taşımaktadır. Elde edilen bilgiler başka bir amaç için kullanılmayacak ve **vereceğiniz cevaplar size herhangi bir sorumluluk getirmeyecektir.**

Sizden beklenen bu anketin **tüm sorularına objektif olarak yanıt vermenizdir.** Yanıtların objektifliği mevcut durumun ortaya çıkarılması ve daha sonraki araştırmalara ışık tutulması açısından önemlidir. Lütfen yanıtsız soru bırakmayınız.

Değerli zamanınızı bana ayırdığınız ve çalışmama yaptığınız katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

SONER DOĞAN (CUMAYANI İ.Ö.OKULU BTÖ ÖĞRETMENİ)

Not: Anket maddeleri içinde, Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni: BTÖ, Bilgi Teknolojisi Sınıfı: BTS olarak kısaltılmıştır. Kısaca bakanlığımız diyerek kastedilen Milli Eğitim Bakanlığı’dır.

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. Alanınız:

- () Sınıf Öğretmeni (1)
- () Bilgisayar Öğretmeni (2)
- () Diğer Branş (3)
- () Okul Müdürü (4)
- () Müd. Yard. (5)

2. Katıldığınız bilgisayar kurslarının toplam süresi:

- (1)()0-49 saat (2)()50-99 saat (3)()100-149 saat (4)()150-199 (5)()200 saat ve üzeri

3. Okulunuzda bilgi teknolojisi sınıfı var mı?

- (1) () Evet (2) () Hayır

II. BÖLÜM: MEVCUT BTÖ UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİZ75

A. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği(BTÖ)'nin anlamına ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum(5)	Katılıyorum(4)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılmıyorum(2)	Hiç Katılmıyorum(1)
1	Görevlendirildiği kurumda BT alanında rehberlik yapan kişidir .					
2	BTÖ, teknolojik gelişmeleri takip ederek kurumuna ve çevresine bu gelişmeleri aktaran kişidir.					
3	BTÖ, BT sınıflarının ihtiyaçlarını tespit eden kişidir.					
4	BTÖ, BT sınıfından sorumlu olan kişidir.					
5	BT Sınıfların eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için BT Öğretmenlerine ihtiyaç vardır.					
6	BTÖ'ler bilgisayar derslerine girebilir.					
7	Okul Müdürlüklerine BTÖ norm kadrosunun verilmesi gerektiğini düşünüyorum.					

B.2. Bilişim Teknolojisi Sınıflarına ve BT Öğretmenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum(5)	Katılıyorum(4)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılmıyorum(2)	Hiç Katılmıyorum(1)
8	BTS, öğrencilere ileri seviye bilgisayar becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır.					
9	Bilgi teknolojisi sınıfı, bilgisayar kursları düzenleme amacıyla da kullanılmaktadır.					
10	BTÖ, okullarda bilgisayarların teknik arızalarını gideren kişidir.					
11	BTÖ, okuldaki öğretmenlerinin bilgisayar konusunda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olan kişidir.					
12	Eğitim ihtiyaçları belirlenirken ve eğitime alınırken BTÖ'lerinin görüşlerinin alınması gerektiğini düşünüyorum.					
13	İş yükleri dolayısıyla Özel Hizmet Tazminatı oranlarının artırılması gerektiğini düşünüyorum.					

C. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin aldıkları ve verdikleri eğitimlere ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum(5)	Katılıyorum(4)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılmıyorum(2)	Hiç Katılmıyorum(1)
14	BTS, öğrencilerin bilgisayar becerilerinin artırılmasında kullanılmaktadır.					
15	Bilgi teknolojisi sınıfında, ders dışı zamanlarda öğrencilere BTÖ tarafından rehberlik yapılmaktadır.					
16	BTS, çevre halkının eğitimi amacıyla kullanılmaktadır.					
17	BTS olan okullarda halkla daha iç içe bir eğitim verilebilmektedir.					
18	Formatörlük eğitiminin gerekli olduğunu düşünüyorum.					
19	Formatörlük eğitimlerine yeni öğrenme alanlarının eklenmesi gerektiğini düşünüyorum.					
20	BTÖ'lere verilen eğitimlerin uzman kişilerce verildiğini düşünüyorum.					
21	BTÖ'lere ılsis, e-okul gibi okul ve öğrenci programları üzerine gerekli eğitimlerin de verilmesi gerekir.					
22	BTÖ'lerin okullarda görevlendirilmesini olumlu bir gelişme olarak görüyorum.					

D. Uygulamada karşılaşılan temel sorunlar nelerdir?

	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum(5)	Katılıyorum(4)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılmıyorum(2)	Hiç Katılmıyorum(1)
23	BTS, öğrencilere, bilgisayar okuryazarlığı becerisinin kazandırılmasında kullanılmaktadır.					
24	BTS, ileri seviyede bilgisayar kullanabilme becerisine sahip öğrencileri de göz önüne alınarak düzenlenmelidir.					
25	Öğrenciler, bilgi teknolojisi sınıfında ders dışı zamanlarda okulda bulunan eğitim yazılımlarını inceleyebilmektedir.					
26	BTÖ, BT alanında mahalli hizmet içi eğitimler veren kişidir.					
27	BTÖ, okullarda Satın Alma ve Muayene Komisyonun bir üyesidir.					
28	BTÖ'lerin okullarda, zorunluluk halinde kendi branşları değilde bilgisayar derslerine girmeleri gerektiğini düşünüyorum.					

E. Yönetici ve öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği uygulaması ve eğitim projeleri konusunda geleceğe dönük beklentileri nelerdir?

	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum(5)	Katılıyorum(4)	Kısmen Katılıyorum(3)	Katılmıyorum(2)	Hiç Katılmıyorum(1)
29	BTÖ'leri, BT sınıflarının teknik ihtiyaçlarını karşılayacak kişiler olarak görüyorum.					
30	Bakanlıkça BT alanında yürütülen projelerin sayısının ve kapsamının genişletilmesinde BTÖ'lerinin sayısındaki artışın etkili olduğunu düşünüyorum.					
31	Bakanlığımızın BTÖ'ler için köklü değişiklikler yapması gerektiğini düşünüyorum.					
32	BT alanında yenilikleri takip edebilmeleri açısından fuar, sempozyum ve organizasyonlara davet edilmesi gerektiğini düşünüyorum.					
33	Formatör öğretmenin, BT laboratuvarlarının ihtiyaçlarının temininde söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum.					
34	BT Sınıfının, özel gün ve haftalarla ilgili film ve slayt gösterileri gibi projeleri izletmek için kullanılmasının uygun olduğunu düşünüyorum.					
35	Gelecekte alacakları eğitimlerin BTÖ görüşleri dikkate alınarak belirlenmesi ve isteğe göre eğitimlere çağrılmaları gerektiğini					
36	BTÖ'lere okullarda, ilgili araç gereçlerini koyabileceği, öğretimi aksatmadan arızaların tamirinde kullanabileceği, rahatlıkla çalışabileceği ayrı bir odanın tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyorum.					
37	Eşit çalışma koşullarında çalışabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum.					
38	İlgili şirketlerin (Adobe, Microsoft, Sun, IBM, Cisco vb.) sertifikasyon programlarına katılabilmesi için MEB'in destek vermesi gerektiğini düşünüyorum.					
39	Uzmanlık alanlarının belirlenerek herkesin her projede görev almaması gerektiğini düşünüyorum.					
40	BTÖ seçimi için BT alanına özel sınav yapılması gerektiğini düşünüyorum.					
41	BTÖ'lerin sadece bilişim teknolojileri öğretmenlerinden oluşması gerektiğini düşünüyorum.					